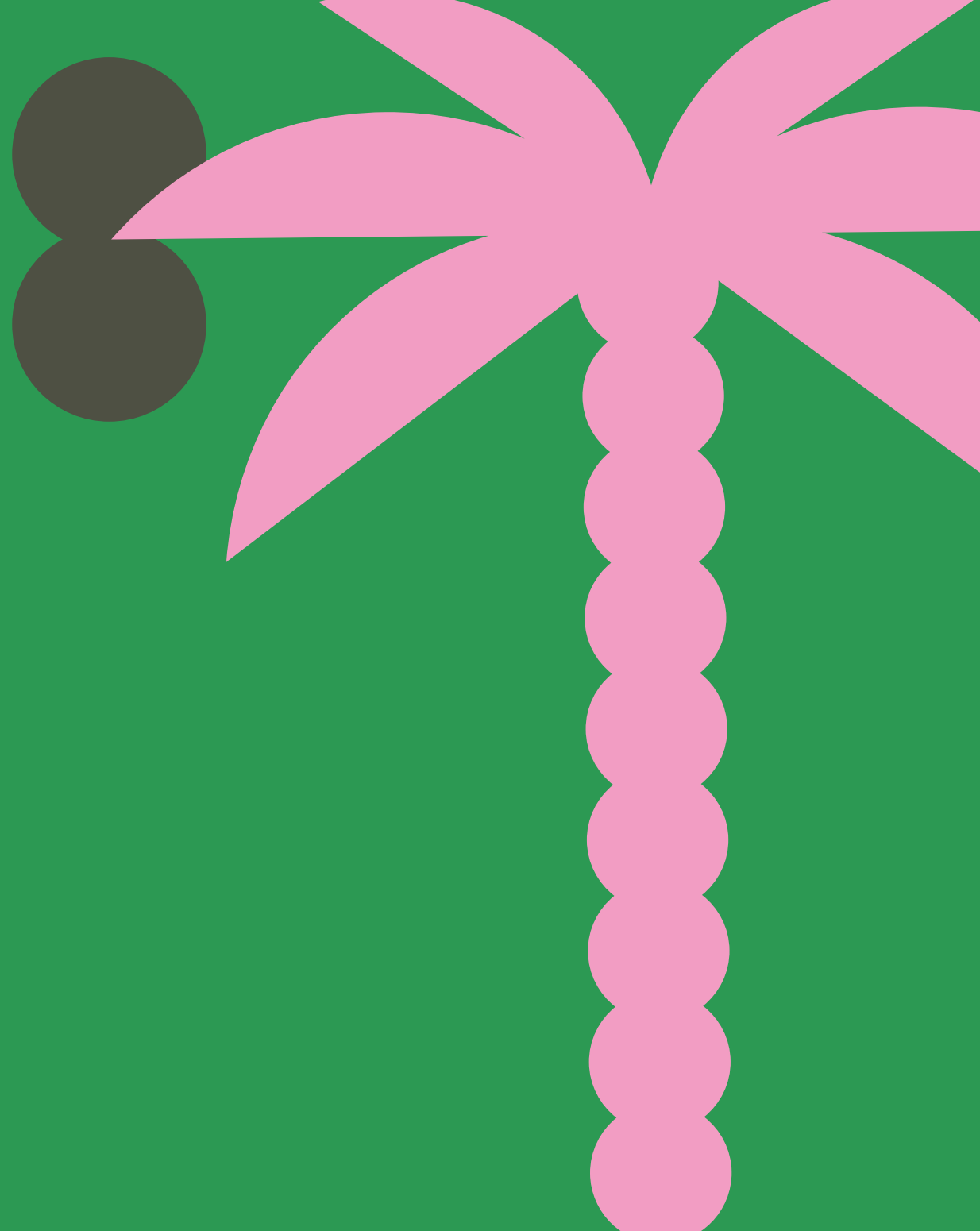

ILUSTRAGAN 8
BOTANIKA
BOTANY

ILUSTRAGAN 2024

ILUSTRAGAN JEST NA POKAZ I DO UŻYTKU.
DLA STARYCH I MŁODYCH. TU SIĘ RYSUJE,
MALUJE, WYCINA, BRUDZI, SZYJE, KLEI, CHŁAPIE,
ODBIJA, PAPRZE, SKANUJE, ZAMIENIA NA KRZYWE.
SKŁADAMY OBRAZKI, ŻONGLUJEMY LITERAMI.
MAMY DUŻO KREDEK I ROBIMY ŁADNE RZECZY.
WSZYSTKO Z GŁOWY, PAN SPOJRZY! JEST NA
ODŚWIĘTNE OKAZJE I NA CO DZIEŃ. NA PLAKAT,
DO GAZETY I DO KSIĄŻKI. NA PODRÓŻ, NA TAPETĘ
I KOMUŚ NA ZŁOŚĆ. INSPIRUJE, KOMENTUJE,
ŻARTUJE, BAWI, WYMYŚLA, PRZESADZA. PUSZCZA
OKO DO KAŻDEGO.

Aleksandra Zając

Michał Wanke

O BOTANIKĘ RADYKALNĄ

Świat roślin wydaje się być osobnym uniwersum. Według modernizacyjnej logiki rozdziału kultury od natury, to rozłączenie ma także jednoznaczną hierarchię: to ludzie panują nad światem roślin i zwierząt i innych obiektów należących do porządku natury. Rzeczywiście, ta relacja władzy ma nawet charakter opresyjny. Rozwój kultury, od agro-kultury począwszy, doprowadza nas do cywilizacyjnego apogeum industrializacji. Charakterystyczne dla niej interwencje w świat roślin, zwierząt i innych bytów, polegają na eksploatacji i upraszczaniu w celu maksymalizacji zysków po stronie ludzkiej. Rolnicze monokultury, uregulowane biegi rzek, fabryki mięsa to pożałowania godne osiągnięcia tej ideologii. Najtragiczniejszym z nich jest nieodwracalna zmiana klimatyczna, destabilizująca naszą planetę. Składowymi tej tragedii są po prostu zanieczyszczenie, dramatyczny spadek bioróżnorodności i wymieranie gatunków.

Na poziomie codziennego życia, „proces cywilizacyjny”, jak nazwał go urodzony we Wrocławiu socjolog, Norbert Elias, to ciągle oddalanie się od natury przy pomocy technologicznych innowacji, takich jak sztucce czy toalety i społecznych reguł zachowania, jak maniery przy stole. Równolegle do procesów unowocześniania, które uczyniły (niektórych z) nas bogatymi, a nasze życie bardzo wygodnymi, paradoksalnie, staramy się „powrócić do natury”. Zestresowani i zabiegani w efekcie pogoni za kumulacją dóbr i ich konsumpcją, usiłujemy uspokoić się powrotem do natury. Kupujemy kwiaty sprowadzane z południowej Afryki, jemy sałatki z awokado przetransportowane z Izraela, latamy odrzutowcami na wakacje do Tajlandii, żeby być trochę bliżej natury i odwrócić wektor cywilizacyjnego postępu.

Żeby zaspokoić te potrzeby, powstają wielkie przemysły dobrego samopoczucia, pełnomyślności i ekologiczne. Bardzo często dramatyzują swój związek z naturą, żeby był odpowiednio wyrazisty. Wątpliwy jest jednak ich wpływ na dobrostan samej przyrody. Nawet jeśli punktowo miewają one dobry efekt, to nie składają się na systemową zmianę, zdolną rzeczywiście przewartościować sprawy na tyle, żebyśmy opuścili eksploatacyjny paradygmat.

Potrzebujemy zmiany perspektywy, sposobu myślenia o świecie i jego podmiotach. Z perspektywy antropocentrycznej, powinniśmy przejść na optykę aktorów-sieci i przestać traktować ludzi jako jedyne działające jednostki, przyznając agencję przyrodzie, a nawet niematerialnym obiektom, które uwikłane są w sieci (kłącza) relacji budujących nasze, bardzo szeroko rozumiane społeczeństwo. Teorię – a w zasadzie – metodologię, czyli sposób patrzenia na świat – aktora-sieci zaproponował francuski socjolog urodzony w Burgundii, Bruno Latour. Teorię kłączy, radykalnie niehierarchicznej, hipertekstualnej sieci powiązań zaproponowali z kolei Gilles Deleuze i Félix Guattari, i może ona być inspiracją do porzucenia myślenia przemocowego. Ma także piękny, botaniczny sznyt. W tym samym duchu, Latour, który dobrze znał badania Ludwika Pasteura, zwrócił uwagę na sprawczość mikrobów w procesie winifikacji. Bez tych, zupełnie pełnoprawnych uczestników

życia społecznego, przetwarzanie winogron w wino nie byłoby możliwe. Te radykalne pomysły mogą być dla nas inspiracją do myślenia botanicznego bardzo szeroko: o wszystkich uczestnikach i uczestniczkach życia społecznego, na pełnych prawach. Botanika ma w sobie tyleż szacunku, co pewnej arogancji – bada rośliny powodowana ludzką ciekawością, ale czy porzuca pozycję ludzkiej dominacji?

W sposób, nomen omen, plastyczny, można pomyśleć o tym jak o przełamaniu paradygmatu martwej natury. Nie chodzi o to, żeby rośliny były pasywnymi, nieruchomymi przedmiotami. Chodzi o to, żeby pomyśleć o nich, jak o pełnoprawnych członkach naszego społeczeństwa. Chodzi o botanikę radykalną.

Nie jest to aż tak rewolucyjny postulat. W wielu społecznych sytuacjach przyznajemy roślinom bardzo podmiotowe role. Dajemy ludziom kwiaty w rozmaitych znaczeniach. Rozmawiamy z naszymi kwiatami, a nawet „słuchamy” ich reakcji na ustawienie, nawodnienie czy przeciągi. Robimy z nich wianki, żeby pięknie wyglądać, podtrzymywać tradycję, np. przesilenia letniego, albo właśnie całkowicie ją przełamać, jak dzieci kwiaty. Kwiaty są multimodalne. Nie tylko wyglądają, nie tylko symbolizują, ale także pachną. Rośliny można także dotykać, albo kłaść się na nich, jak na przykład na trawie.

Przykład trawy, jest też pouczający. Popularna „trawka” jest przedmiotem silnych społecznych emocji, pozytywnych i negatywnych. Przede wszystkim ze względu na swoją siłę sprawczą: zdolność psychoaktywną. W sferze symbolicznej, ludzkość przyznaje jej znaczenia od karygodnych (do kary śmierci w Azji Południowo-Wschodniej włącznie) do kosmicznych (np. w Azji Południowej lub płycie Mistie-Molesta). Z konopiami indyjskimi w interakcję weszły zorganizowane grupy przestępcze, całe subkultury, organy ścigania, czy tradycyjnie uprawiający ją rolnicy od Lesotho po Jamajkę. Wchłonał ją przemysł dobrostanu, który z wykorzystaniem influencerów spopularyzował jej lecznicze i quasi-lecznicze walory. Medykalizacja marihuany mocno zderzyła się z jej kontrkulturową semantyką, a konopia wciąż działa, zmieniając legislację i ludzi. Cannabis to niezwykle aktywna roślina. Patrząc na cały świat przyrody przez ten pryzmat, możemy zakopać akademicki rów między socjologią a botaniką. Wszyscy żyjemy tu razem i od siebie nawzajem zależymy.

Bibliografia

- Deleuze Gilles, Guattari Félix, 2015, *Tysiąc plateau*, red. J. Bednarek, przedm. M. Herer, Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana, Warszawa.
 Elias Norbert, 2011, *O procesie cywilizacji. Analizy socjo- i psychogenetyczne*, tłum. T. Zabłudowski, K. Markiewicz, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa.
 Latour Bruno, 2010, *Splatając na nowo to, co społeczne. Wprowadzenie do teorii aktora-sieci*, tłum. K. Abriszewski, A. Derra, Wydawnictwo Universitas, Kraków.

Michał Wanke

FOR RADICAL BOTANY

The world of plants seems to be a unique universe. According to the modernizing logic of separating culture from nature, this detachment is characterized by a conspicuous hierarchy: the humans are the ones who rule the world of plants and animals and other objects belonging to the order of nature. Indeed, this power relation is even oppressive in nature. The development of culture, starting with agri-culture, brings us to the civilizational height of industrialization. Interventions in the world of plants, animals and other beings so distinctive of the industrial era, are about exploitation and simplification in order to maximize the gains on the human side. Some miserable achievements of this ideology embrace farming monocultures, regulated river banks, or industrial livestock production. Irreversible climate change constitutes the most tragic of the attainments, destabilizing our planet. This tragedy consists of pollution, dramatic decline of biodiversity and extinction of species.

At the level of everyday life, the “civilizing process” as conceived by a Wrocław-born sociologist, Norbert Elias, is a constant drive away from nature by means of technological innovations, such as cutlery or toilets and social rules of behavior, for example table manners. Simultaneously to the processes of modernization that made (some of) us prosperous and our lives very comfortable, paradoxically, we strive to “go back to nature”. Stressed out and hard-pressed by the pursuit of accumulating goods and their consumption, we try to calm down through a reunion with nature. We buy flowers imported from South Africa, we eat salads with avocado transported from Israel, we fly by jets on vacations to Thailand, just to be a bit closer to nature and reverse the vector of civilizing progress.

To meet these needs, enormous industries of well-being, mindfulness or ecological conscience emerge. They dramatize very often their connection with nature so it is explicitly vivid. Their impact on the welfare of nature itself is questionable at best. Even if they happen to have an isolated beneficial influence, they do not contribute to any systemic change capable of instilling a re-evaluation of matters so as we finally ditch the exploitation paradigm.

We need a shift of perspective, a change in the way we think about the world and its subjects. From the anthropocentric position, we ought to move on to the optics of actor-networks and stop treating humans as the only acting individuals granting agency to the nature and even to the non-material objects, who are entangled in networks (rhizomes) of relations that make up our broadly understood society. Bruno Latour, a sociologist born in Burgundy, proposed a theory or rather a methodology – or the way of looking at the empirical world – from the actor-network perspective. In turn, Gilles Deleuze and Félix Guattari came up with the theory of rhizomes, a radically non-hierarchical, hypertextual network of interrelations that can be inspiratory for non-coercive thinking. The theory has also a beautifully botanic trait. In a similar vein, Latour, who knew Louis Pasteur’s research very well, noticed the agency of microbes in the process of vilification. Without

these absolutely legitimate participants of the social life, processing grapes into wine would be impossible. These radical ideas may serve as an inspiration for botanical thinking in a very broad sense: about all the participants of the social life, with full rights. Botany is as respectful as a bit arrogant – it studies plants due to human curiosity, but does it ditch the position of human domination?

We can think about that with a pinch of plasticity as a break in the paradigm of still nature. It is not about plants being passive, immobile objects. It is about thinking of them as full members of our society. It is a call for a radical botany.

This call is not entirely revolutionary. We grant very active roles to plants in a variety of social situations. We give other people flowers meaning various things. We talk to our plants, and we even “listen” to their reactions to their placement, watering or droughts. We make wretches either to look nice, carry on our traditions, for example of the summer equinox, or to break up with traditions as the flower power movement did. Flowers are multimodal. Not only do they look or symbolize, they also smell. Plants can be also touched or laid on, as is the case with grass.

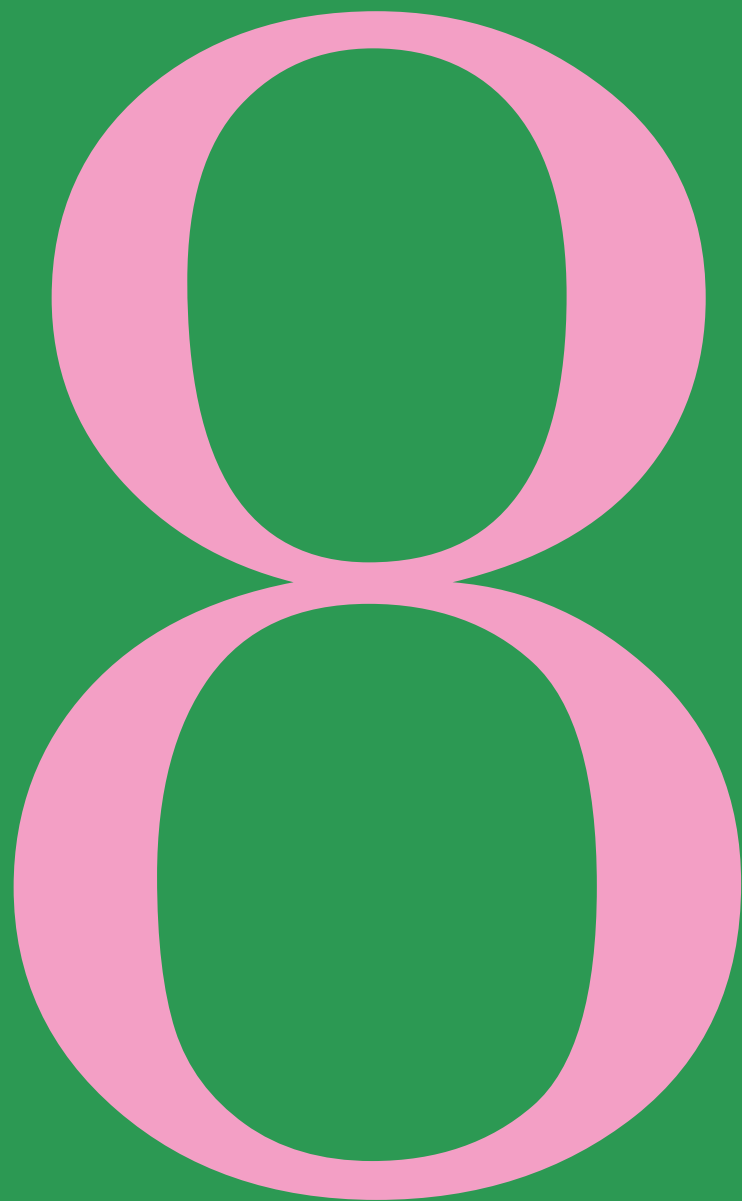
The case of grass is telling as well. The popular “weed” is subjected to some strong social emotions, good and bad, primarily due to its agency through psychoactive capability. In the symbolic sphere, humanity has granted it meanings ranging from heinous (including the death penalty in South-East Asia) to cosmic (for example in South Asia or in the album by Mystic-Molesta). Both organized crime, whole subcultures, law enforcement, or traditional growers from Lesotho or Jamaica interacted with *sativa indica*. It has been absorbed by the wellness industry using influencers to promote its medical and quasi medical properties. The medicalization of marijuana clashes with its counter-cultural semantics, yet cannabis still operates, changing legislation and people. Cannabis is an extraordinarily active plant. Looking at the whole natural world through this lens we can bridge the academic gap between sociology and botany. We all live here together and depend on each other.

References

- Deleuze Gilles, Guattari Félix, 2015, *Tysiąc plateau*, red. J. Bednarek, przedm. M. Herer, Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana, Warszawa.
- Elias Norbert, 2011, *O procesie cywilizacji. Analizy socjo- i psychogenetyczne*, tłum. T. Zabłudowski, K. Markiewicz, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa.
- Latour Bruno, 2010, *Splatając na nowo to, co społeczne. Wprowadzenie do teorii aktora-sieci*, tłum. K. Abriszewski, A. Derra, Wydawnictwo Universitas, Kraków.

AUTORKI I AUTORKY ILLUSTRACJI ILLUSTRATORS

Julia Adamska, Monika Artymiak-Faron, Agnieszka Bafia, Sylwia Baron, Dawid Bednarski, Maria Białek, Dmytro Borsuk, Małgorzata Brzezińska, Olga Bugała-Kamińska, Mirela Bukała, Kacper Ceglarz, Julia Chlebicka, Joanna Cichosz, Dominika Czarnecka, Maja Czarnecka, Mateusz Domeradski, Halina Flegler, Maja Forysiak, Frédéric Gagné, Oliwia Gawlik, Patrycja Golińska, Alicja Guzik, Oliwia Hernik, Magdalena Hlawacz, Patrycja Horodyńska, Joanna Ilba, Alicja Irzyk, Barbara Jakubczyk-Murgrabia, Bartłomiej Karwat, Ewelina Kędzia, Paweł Klimczak, Agnieszka Kołek, Maria Kołodziej, Eliza Komorowska, Sofii Korochanska, Kamila Kostruch, Kamila Kostrzewa, Patrycja Kostyra, Kamil Kowalski, Hanna Koza, Stanisław Koziarz, Natalia Krajewska, Zuzanna Krawczyk, Michał Krawiec, Joanna Krupska, Paweł Krzyżak, Natalia Kubacka, Weronika Kuliberda, Marta Kulik, Kamila Kusowska, Joanna Kwaśniak, Tetiana Kyryliuk, Agnieszka Lis, Jowita Lis, Marina Lykho, Małgorzata Łabędź Król, Anna Maćków, Anhelina Maryniuk, Melania Mazur, Anna Miklis, Sasza Minina, Anna Miszczyszyn, Małgorzata Miś, Katarzyna Mular, August Murka, Katarzyna Muszyńska, Natalia Nadolska, Mikołaj Neronowicz, Natalia Nosova, Oliwia Nowak, Ignacy Nowodworski, Katarzyna Olbromska, Anna Omelay, Ewa Paciorek, Alexandra Pavlenko, Karolina Pawlak, Emilia Piątek, Marta Pieczonka, Aleksandra Piekarska, Katarzyna Pieruch, Julia Pietrakowska, Aneta Pikuła, Przemysław Pokrywka, Monika Polak, Bartosz Posacki, Karolina Procajło, Paulina Ptaszyńska, Oliwia Puzon, Paweł Radwański, Karolina Reczyńska, Tomasz Rosoł, Ewa Rospleszcz, Łukasz Rożański, Zofia Rudnik, Vanessa Rus, Maksymilian Rzepka, Karolina Salamon, Karolina Saletnik, Katarzyna Sitek, Emilia Skulska, Julia Smandzich, Agata Smolarczyk, Patrycja Sokółska, Kamila Sołowska, Julia Sołyga, Agnieszka Sozańska, Maja Starakiewicz, Katarzyna Strzelec, Justyna Swoboda, Andrzej Sznejweis, Michał Szyderski, Jagoda Szymańska, Marek Szymczak, Emilia Święcka, Irina Tall Novikova, Waldemar Taramina, Nataliia Tarasova, Aleksandra Tarnacka, Krzysztof Tarnowski, Aleksandra Tarocińska, Małgorzata Trytko, Bartłomiej Trzos, Anastasia Vodiano, Emilia Waliczek, Mateusz Waliduda, Żaneta Wawrzynek, Julia Węgrzynowicz, Oliwier Więclaw, Magda Wolnicka, Olga Wołkowicz, Eva Yulchiyeva, Anna Zadworna, Michał Zajac, Rafał Zajac, Łucja Zaremba, Magda Zarzycka, Jakub Żurkowski, Aleksandra Żywicka

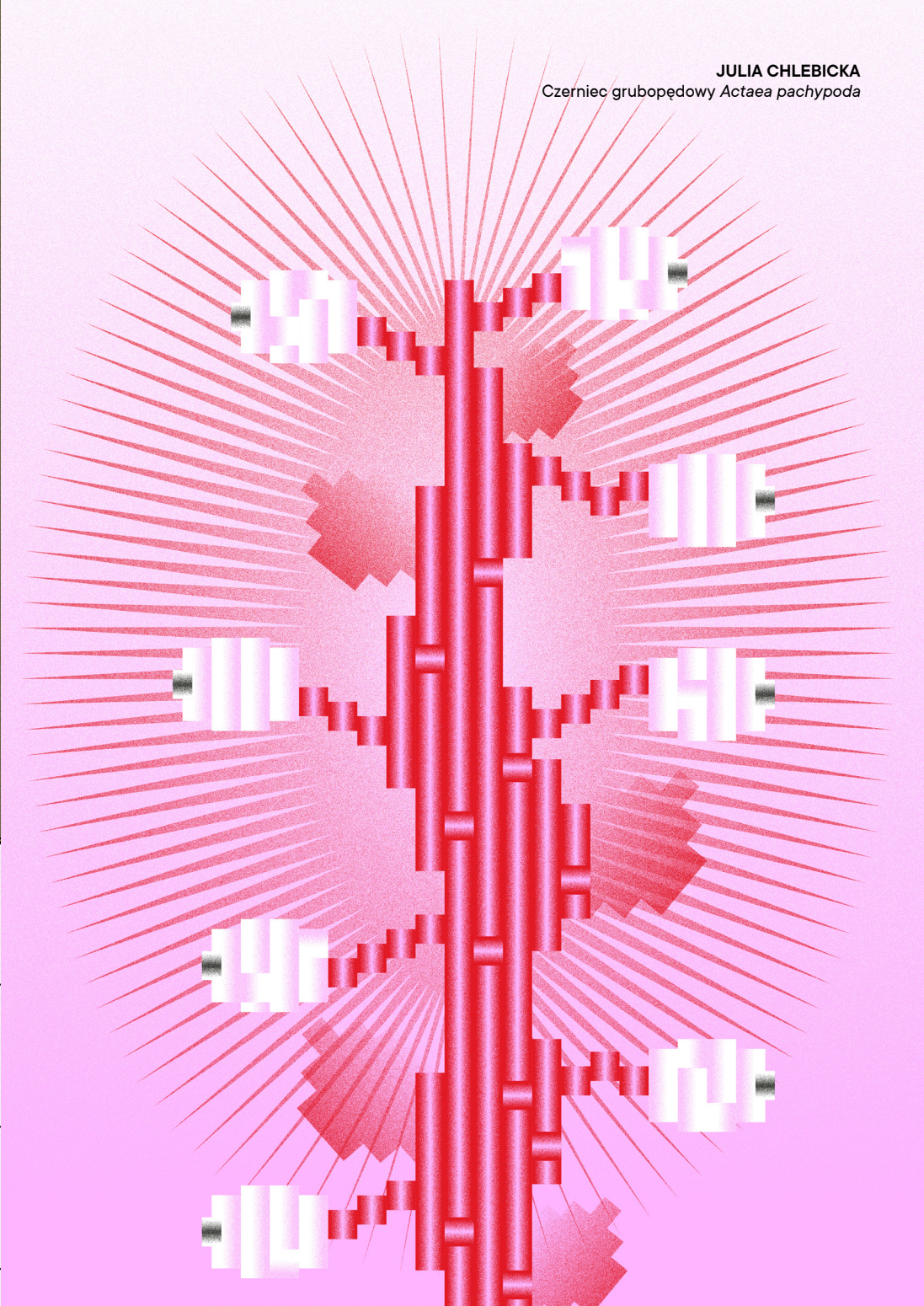
BOTANIK
BOTANY

KATARZYNA MULAR
Dalia Georginia Dahlia

JULIA CHLEBICKA
Czerniec grubopędowy *Actaea pachypoda*

MALGORZATA BRZEZIŃSKA *Alokazja Alocasia*

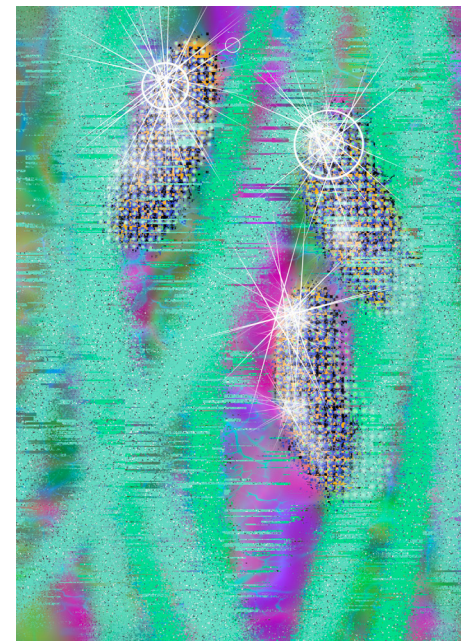
EVA YULCHIYEVA
Kawowiec Coffea

MAJA FORYSIAK
Koniczyna Trifolium

KAMILA KOSTRUCH
Ogródki działkowe

KAMILA KOSTRUCH
Tatarak zwyczajny Acorus calamus

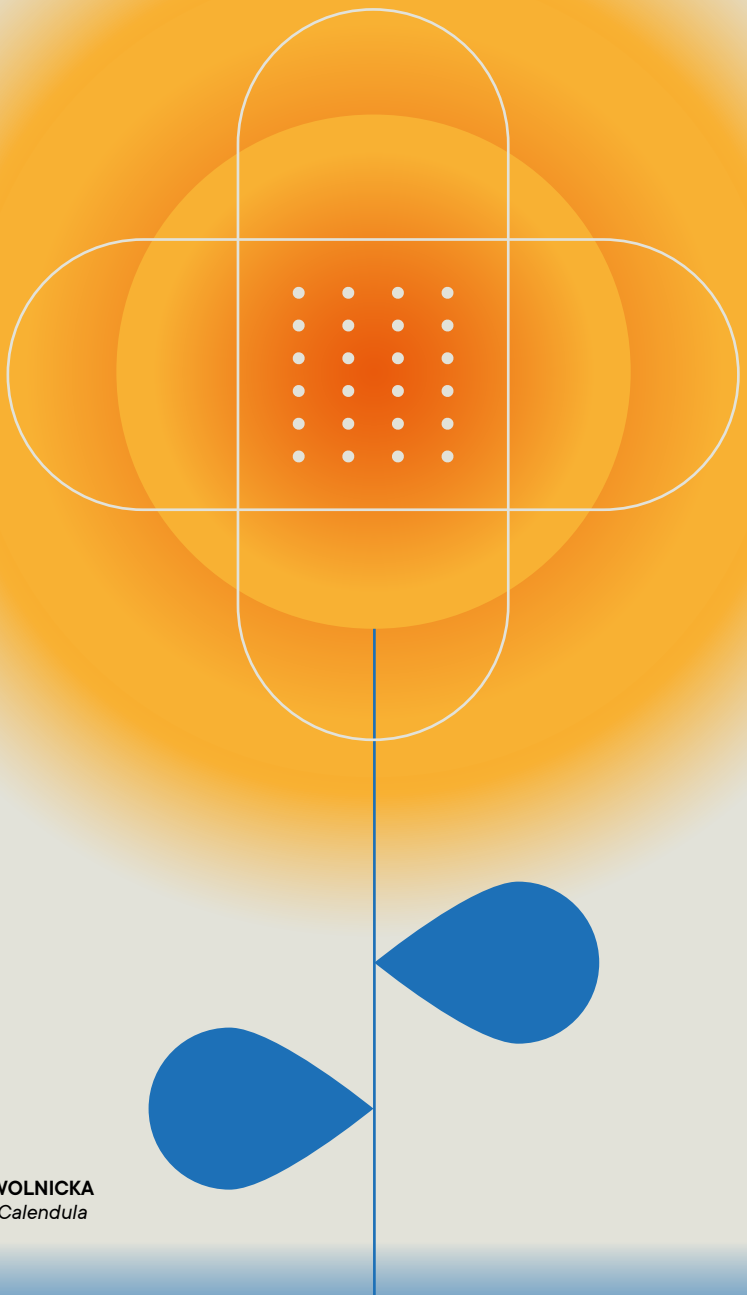
MONIKA ARTYMIK-FARON
Ale zarosło!

HALINA FLEGER Szkółka leśna

MAGDA WOLNICKA
Nagietek *Calendula*

MAGDA WOLNICKA
Las łęgowy

PAWEŁ KLIMCZAK
Fikus Ficus

EWA ROSPLESZCZ
Storczyk Biała Czapla *Habenaria Radiata*

MILCZĄCE OPOWIEŚCI

W NIEŚMIAŁYM ŚWIETLE WSCHODZĄCEGO
SŁOŃCA, NA SKRAJU LASU PEŁNEGO
ROŚLINNYCH DUCHÓW, STOJĘ
Z NOTATNIKIEM W DŁONI, GOTOWA NA
CHWILĘ SPOTKANIA Z TYM, CO UMYKA
OCZOM WIĘKSZOŚCI. BYŁY TU PIERWSZE,
PRAKTYCZNIE OD ZAWSZE, ALE NADALIŚMY
IM IMIONA, ZABRALIŚMY DO OGRODÓW, BIUR
I DOMÓW. MÓWIMY, ŻE SĄ CZĘŚCIĄ NASZEGO
ŻYCIA, ALE CZY TO NIE MY JESTEŚMY ICH
GOŚĆMI? NATURA I CZŁOWIEK. ROŚLINA
I ZWIERZĘ. FLORA I FAUNA.

SILENT TALES

IN THE SHY LIGHT OF THE RISING SUN, AT
THE EDGE OF A FOREST FULL OF PLANT
SPIRITS, I AM STANDING WITH A NOTEBOOK
IN HAND, READY TO ENCOUNTER WHAT'S
INVISIBLE TO MOST. THEY HAVE BEEN HERE
FIRST, PRACTICALLY FOREVER, BUT WE
GAVE THEM NAMES, BROUGHT THEM INTO
GARDENS, OFFICES, AND HOMES. WE SAY
THEY ARE PART OF OUR LIVES, BUT AREN'T
WE THEIR GUESTS? NATURE AND HUMANS.
PLANTS AND ANIMALS. FLORA AND FAUNA.

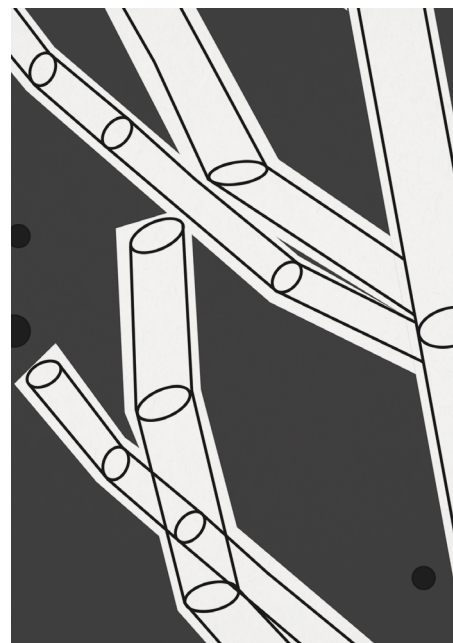
ŁUKASZ ROŻAŃSKI
Fiołek trójbarwny *Viola tricolor*

MARINA LYKHO
Chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*

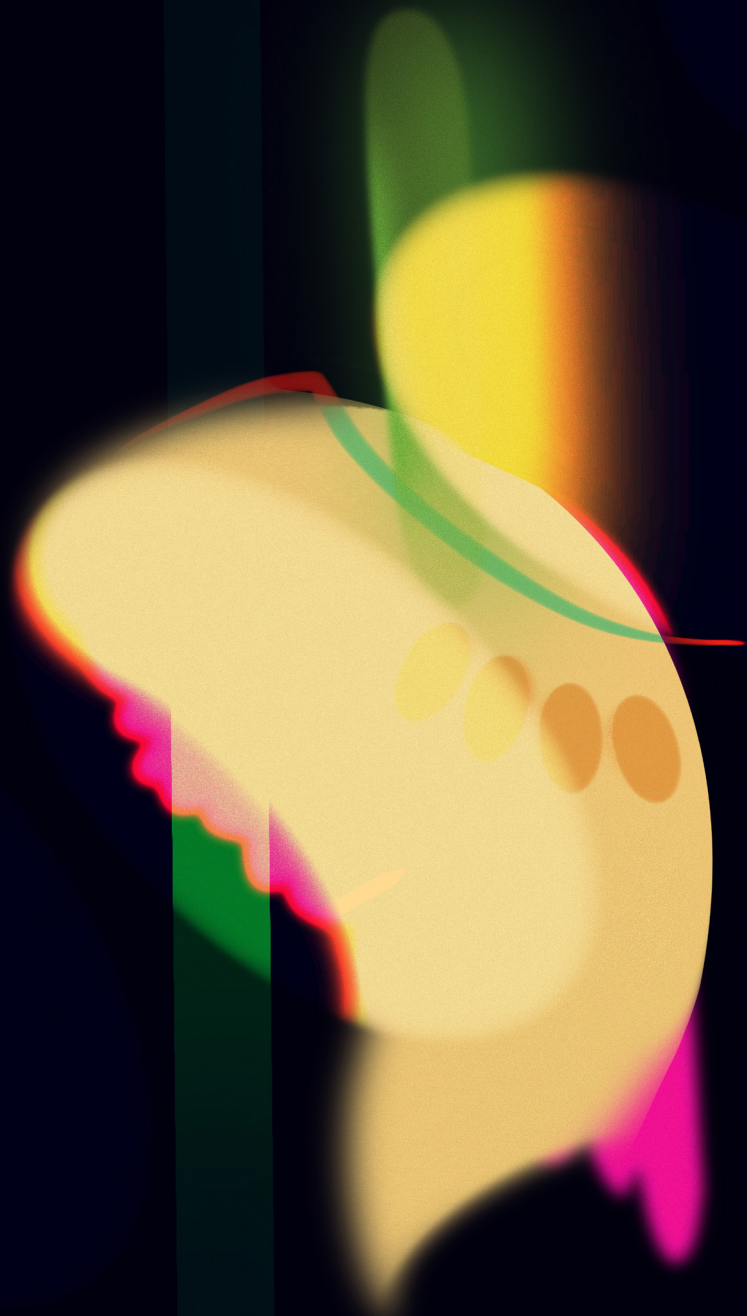
EVA YULCHIEVA
Drzewo genealogiczne

NATALIA KUBACKA
Skrzyp polny *Equisetum arvense*

JULIA SOŁYGA
Figowiec dębolistny *Ficus lyrata*

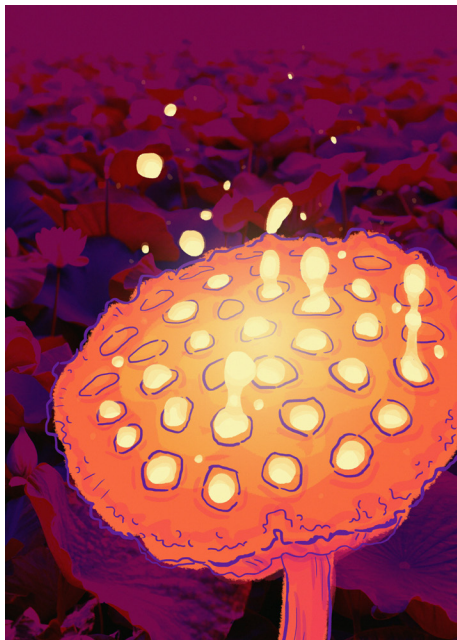
MARTA PIECZONKA
Skrzydłokwiat Spathiphyllum

JAKUB ŻURKOWSKI
Oplątwa Tillandsia

ALEKSANDRA TARNACKA
Pomnik przyrody

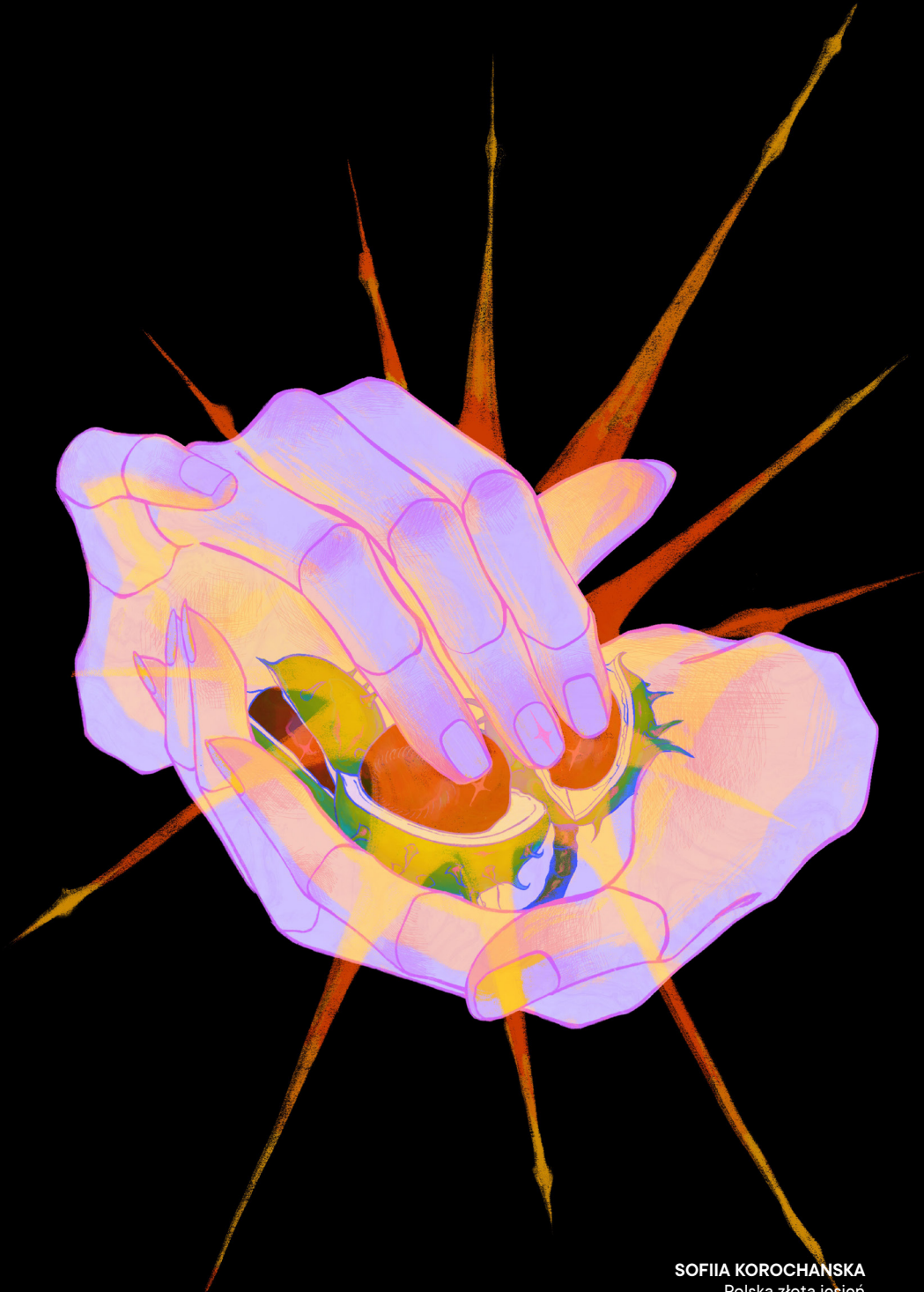
NATALIA KRAJEWSKA
Lotos orzechodajny *Nelumbo nucifera*

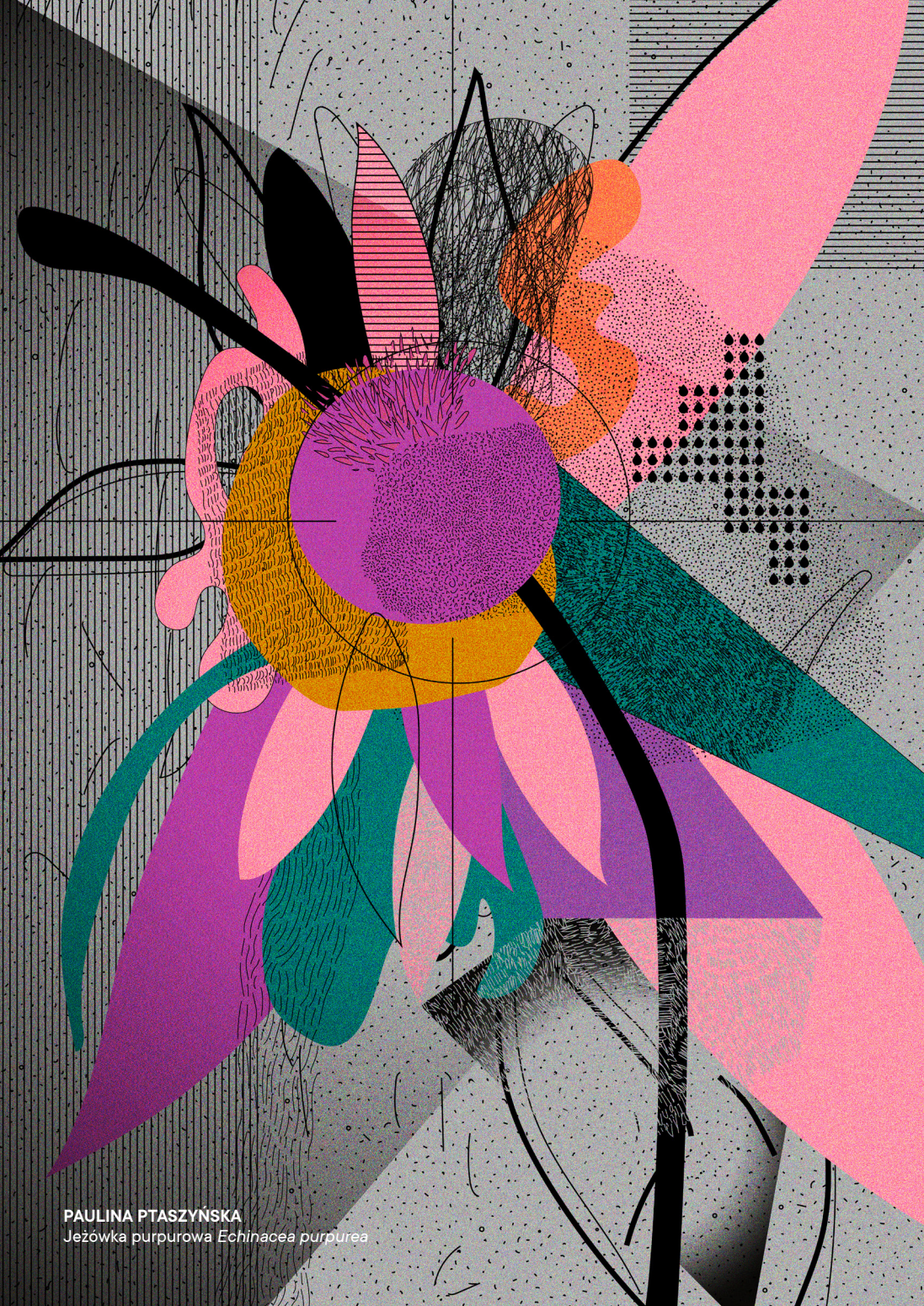
KACPER CEGLARZ
Muchotówka *Dionaea muscipula*

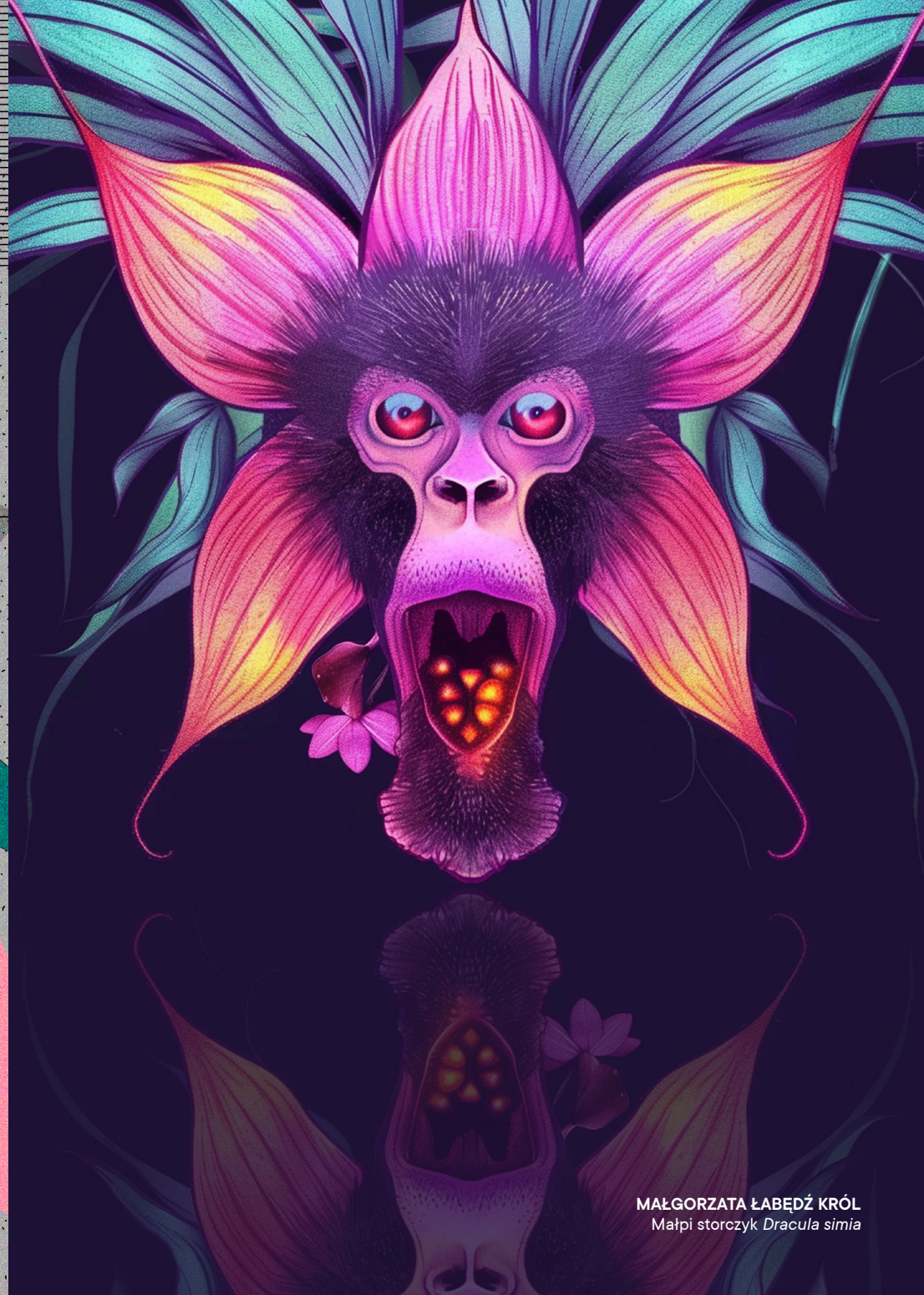
KATARZYNA MUSZYŃSKA
Jemioła pospolita *Viscum album*

SOFIIA KOROCHANSKA
Polska złota jesień

PAULINA PTASZYŃSKA
 Jeżówka purpurowa *Echinacea purpurea*

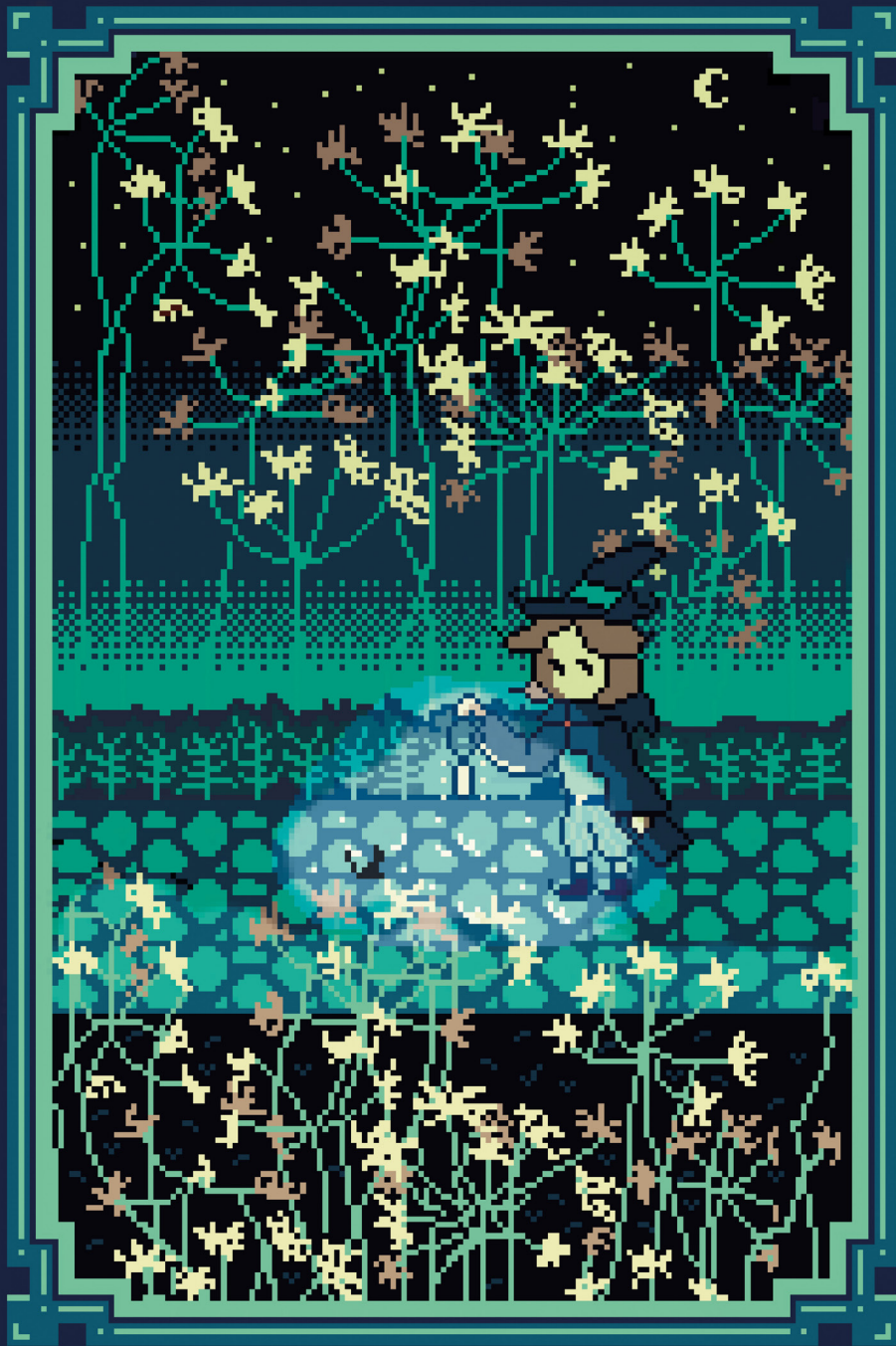
MAŁGORZATA ŁABEŃ KRÓL
 Małpi storczyk *Dracula simia*

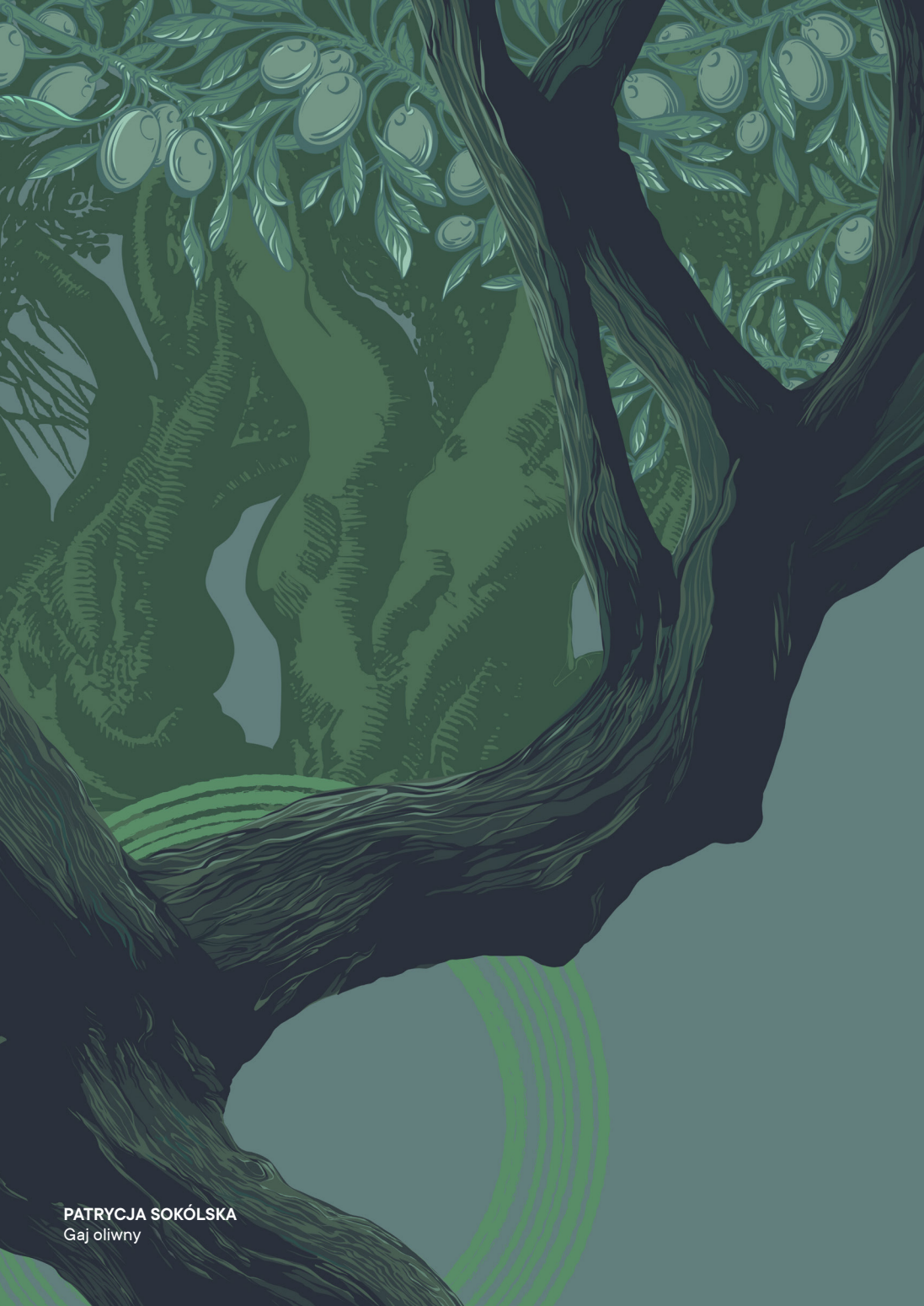

EWA PACIOREK
Szkłarnia

OLGA BUGAŁA-KAMIŃSKA
Dendrologia

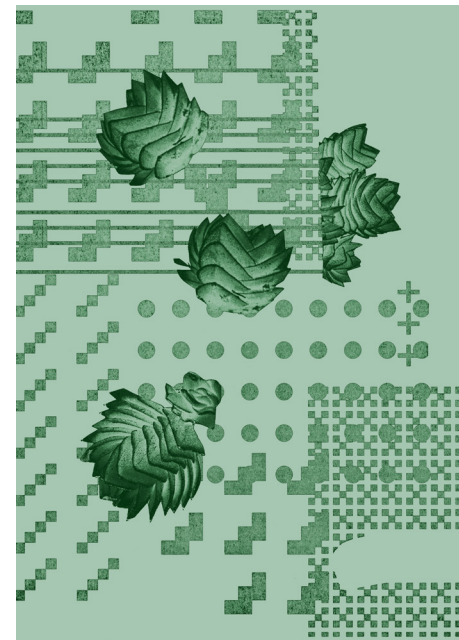

PATRYCJA SOKÓLSKA
Gaj oliwny

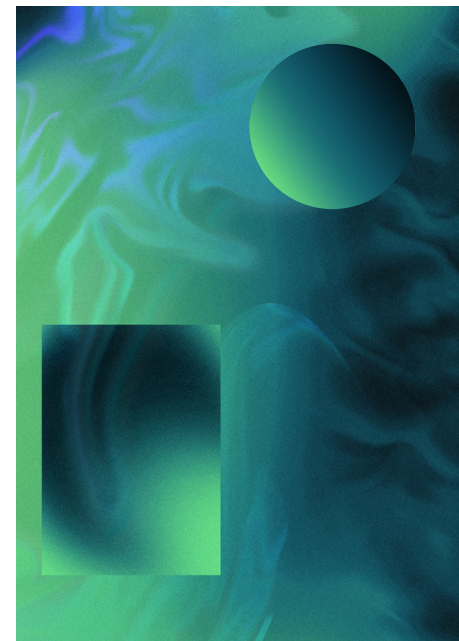
JAGODA SZYMAŃSKA
Warstwowa struktura lasu

JOANNA CICHOSZ
Grubosz Buddha's Temple *Crassula*

KAMIL KOWALSKI
Las namiętny

JULIA SMANDZICH
Wiatroplność

MONIKA POLAK Roślinność

ALICJA IRZYK Myrtillocactus geometrizans f. cristata

MIKOŁAJ NERONOWICZ
Dąb Fabrykant

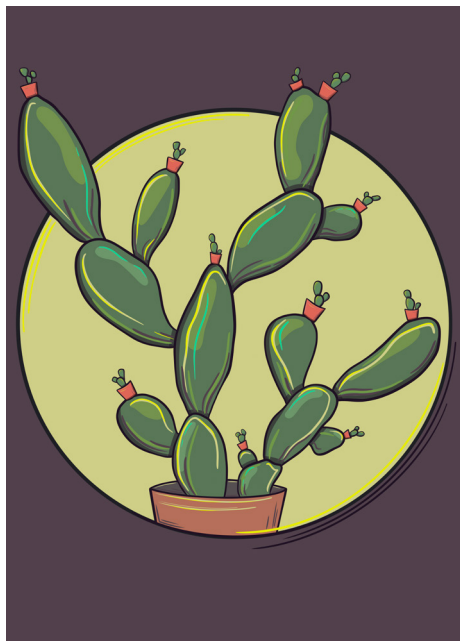
PAWEŁ KLIMCZAK
Wozic drewno do lasu

MICHAŁ ZAJĄC
Róża pustyni *Adenium obesum*

ALEXANDRA PAVLENKO
Perz właściwy *Elymus repens*

KATARZYNA STRZELEC
Opuncja *Opuntia*

ALEKSANDRA TARNACKA
Monstera *Monstera*

KATARZYNA OLBROMSKA Zalesienie

ZANURZAM SIĘ W ZIELONĄ TOŃ

JAK PODRÓŻNICZKA W CZASIE, PRZENIKAM PRZEZ WARSTWY RZECZYWISTOŚCI, KTÓRE TKWIĄ W NIESKOŃCZONYCH ODCIENIACH ZIELENI. PRZESZŁOŚĆ SPLATA SIĘ TU Z TERAŹNIEJSZOŚCIĄ, A PRZESTRZEŃ PEŁNA JEST NIEWIDZIALNYCH DRÓG PROWADZĄCYCH DO SERCA NATURY. SPLECIONE KILOMETRY WIEKOWYCH KORZENI WIEDZY I UKRYTE POD OMSZAŁĄ KORĄ NIEZLICZONE SŁOJE DOŚWIADCZENIA – TU ZAPISANA JEST HISTORIA ŚWIATA W SWOJEJ NAJCZYSTSZEJ FORMIE. SPISANA NIE PRZEZ ZWYCIĘZCÓW, A PRZEZ NIEMYCH ŚWIADKÓW, CZEKAJĄCYCH JEDYNNIE NA CIERPLIWEGO SŁUCHACZA.

Klaudia Kostyra

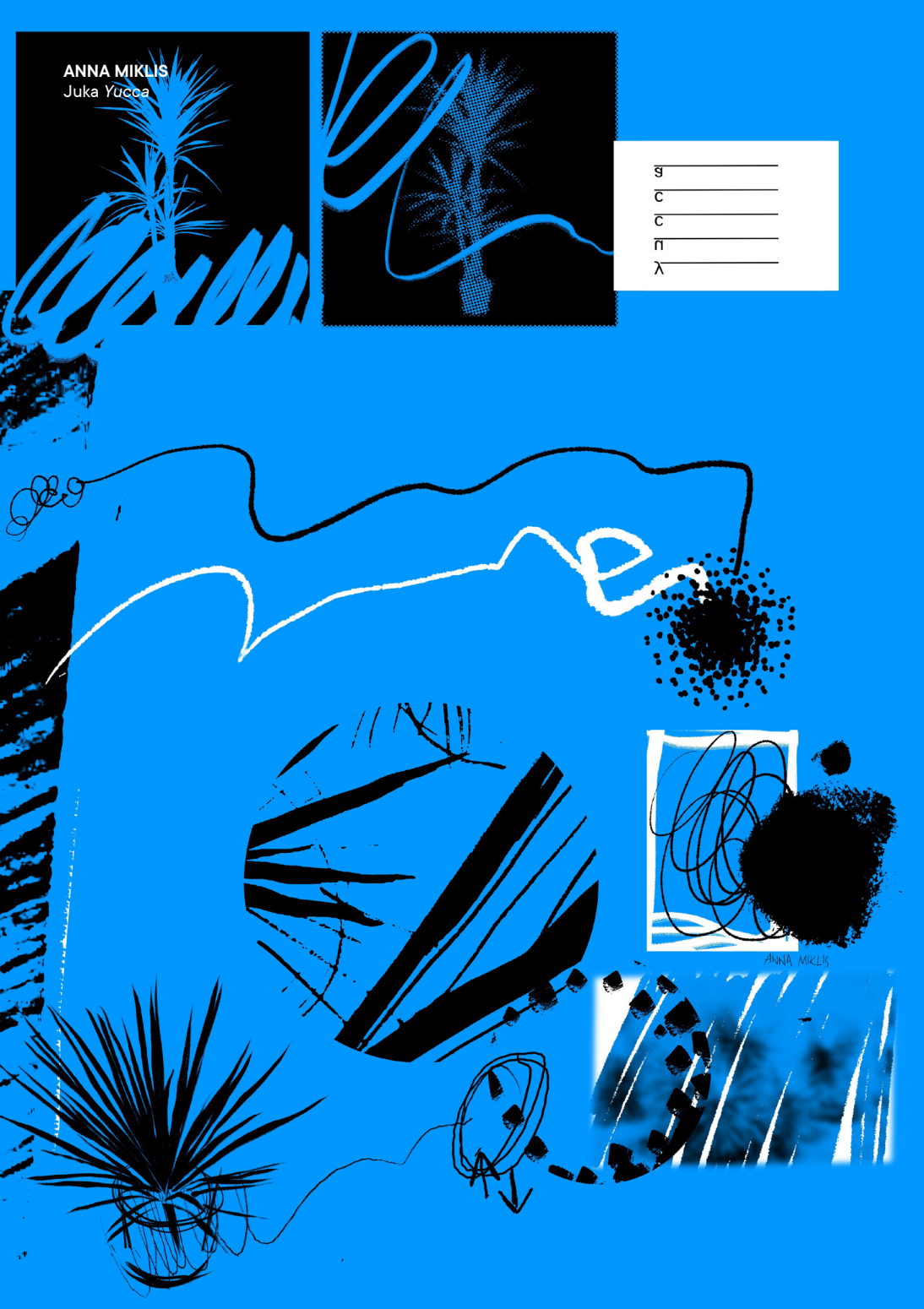
IMMERSING IN THE GREEN ABYSS

LIKE A TRAVELER IN TIME, I PENETRATE THROUGH LAYERS OF REALITY THAT DWELL IN THE INFINITE SHADES OF GREEN. THE PAST INTERTWINES WITH THE PRESENT HERE, AND THE SPACE IS FILLED WITH INVISIBLE PATHS LEADING TO THE HEART OF NATURE. INTERWOVEN KILOMETERS OF ANCIENT ROOTS OF KNOWLEDGE AND COUNTLESS LAYERS OF EXPERIENCE HIDDEN BENEATH THE MOSSY BARK – HERE IS WRITTEN THE HISTORY OF THE WORLD IN ITS PUREST FORM. NOT WRITTEN BY VICTORS, BUT BY SILENT WITNESSES, AWAITING ONLY A PATIENT LISTENER.

ANNA MIKLIS
Juka Yucca

σ	_____
c	_____
c̄	_____
π	_____
λ	_____

σ	
ε	
η	
λ	

ANNA MIKLIS
Juka Yucca

σ	_____
c	_____
c̄	_____
π	_____
λ	_____

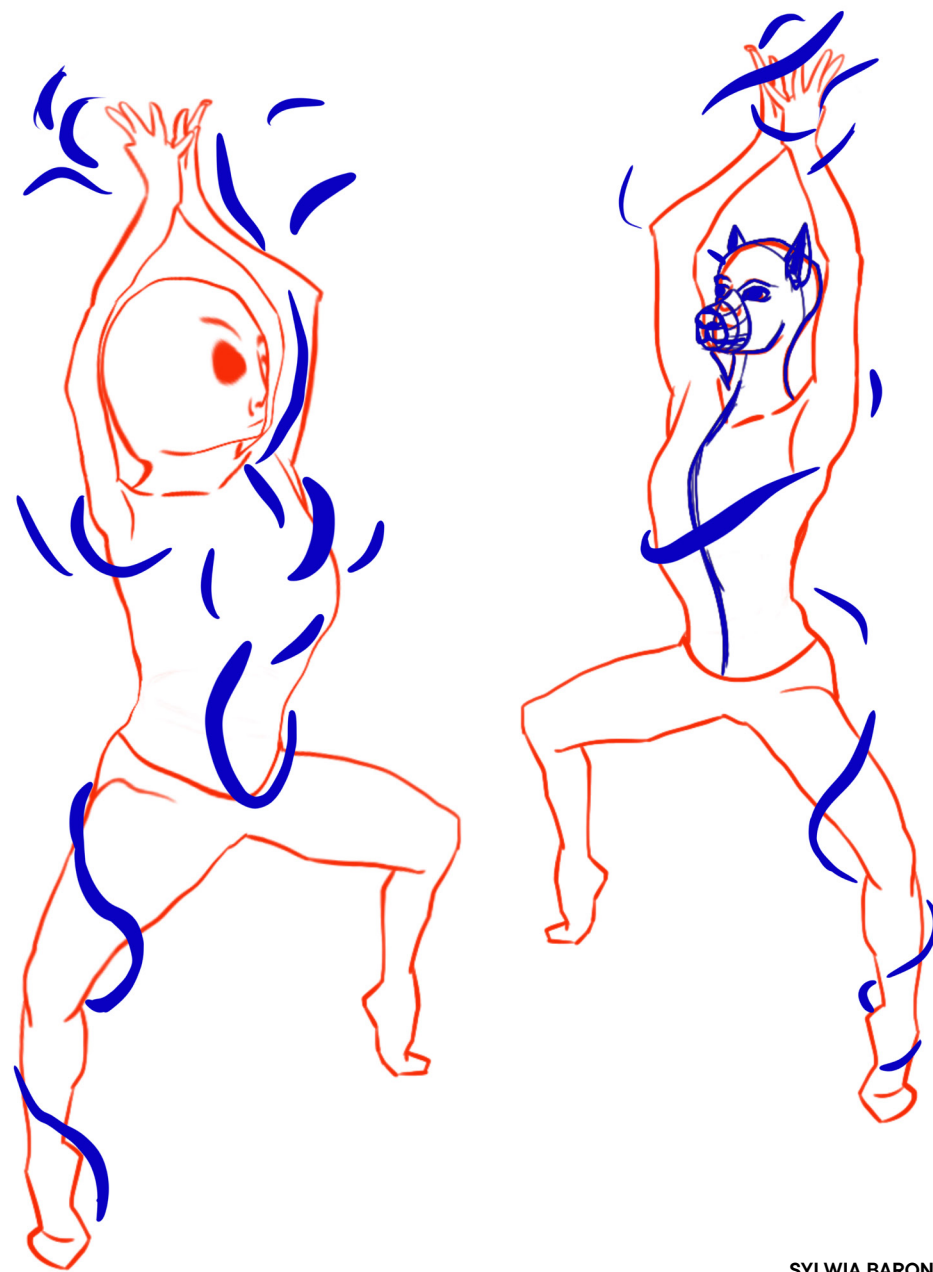
AUGUST MURKA
Kalatea Calathea

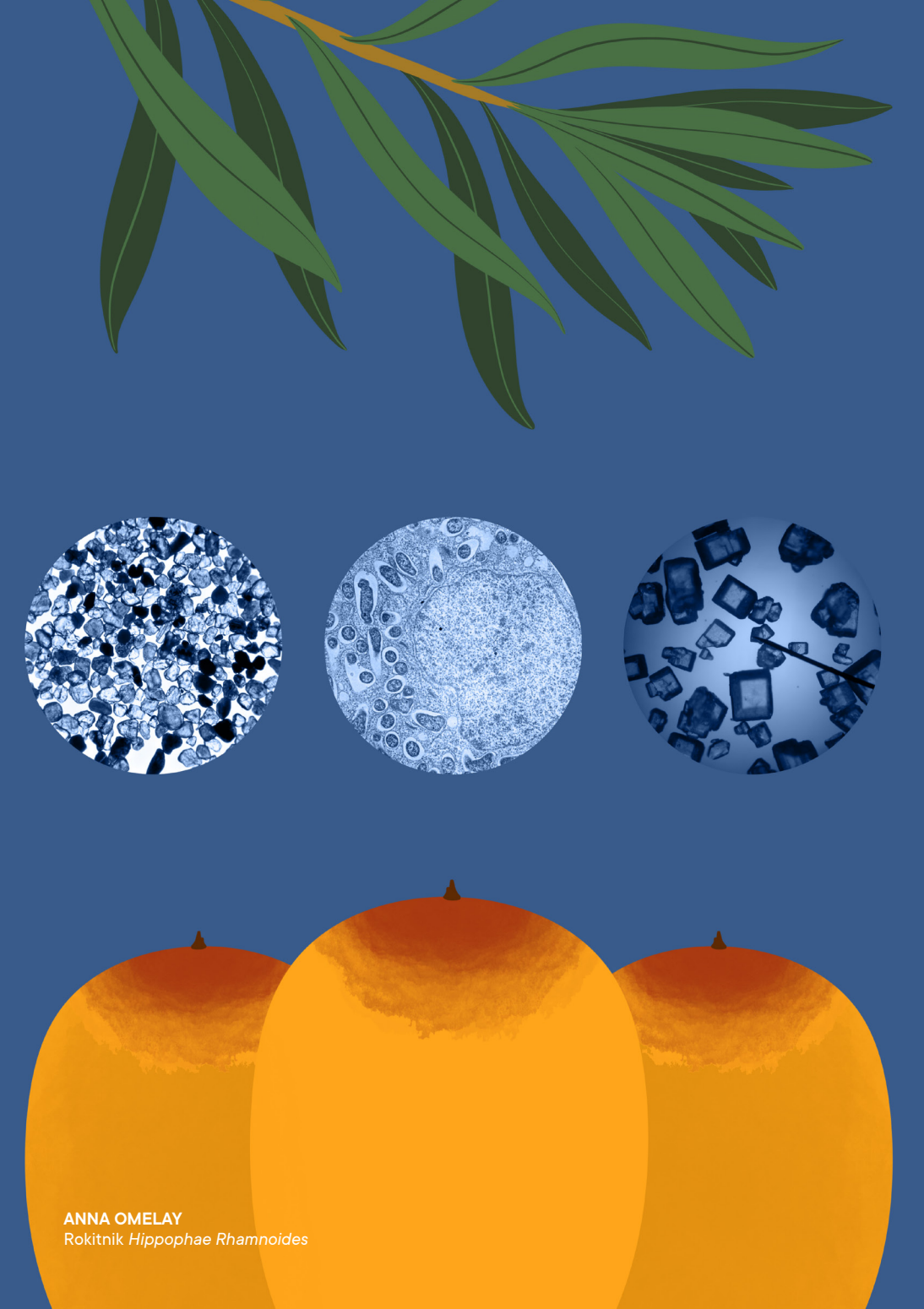
WERONIKA KULIBERDA
Drzewostan

JULIA ADAMSKA
Palicourea elata

SYLWIA BARON
Bluszcz Hedera

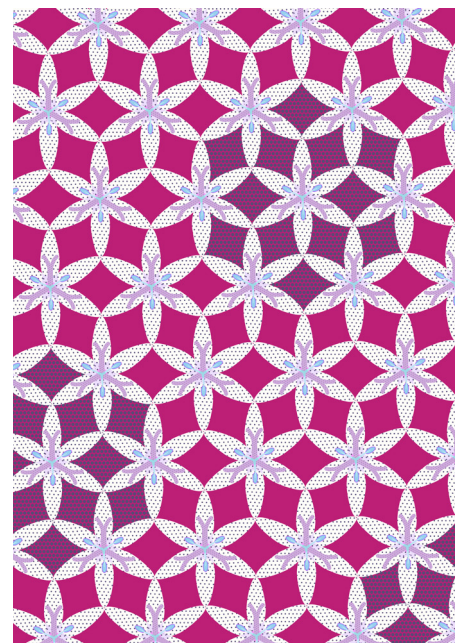
ANNA OMELAY
Rokitnik *Hippophae Rhamnoides*

MATEUSZ WALIDUDA
Kalafor Romanesco *Brassica oleracea Romanesco*

PATRYCJA SOKÓLSKA
Snieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*

OLIWIJA PUZON
Trójsklepka owłosiona *Tricyrtis hirta*

ŻANETA WAWRZYNEK
Pielgrzan madagaskarski *Ravenala madagascariensis*

MAGDA ZARZYCKA
Krzewiel całolistna *Tacca integrifolia*

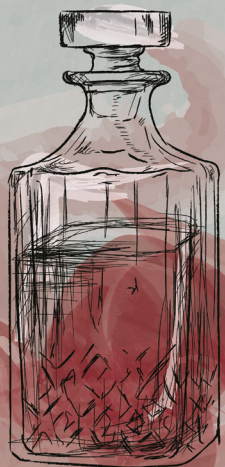
PATRYCJA KOSTYRA
Paśnik

PRZEMYSŁAW POKRYWKA Bambus Bambusa

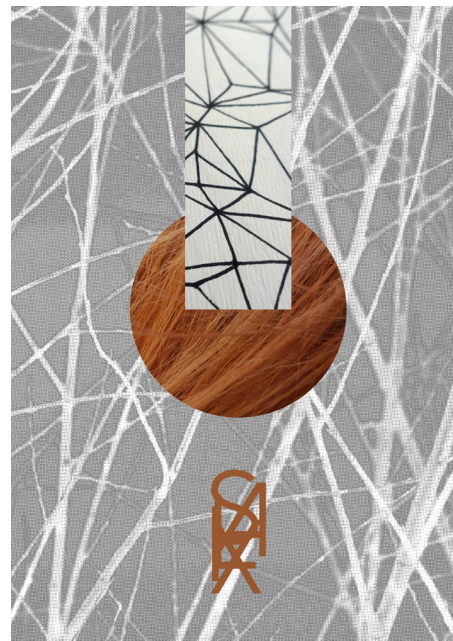
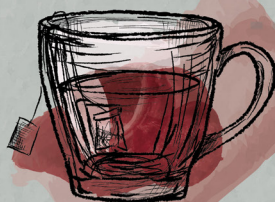

ANASTASIA VODIANKO
Zagajnik

rosa canina

dzika róża

JOWITA LIS
Wierzbza *Salix*

IRINA TALL NOVIKOVA
Park krajobrazowy

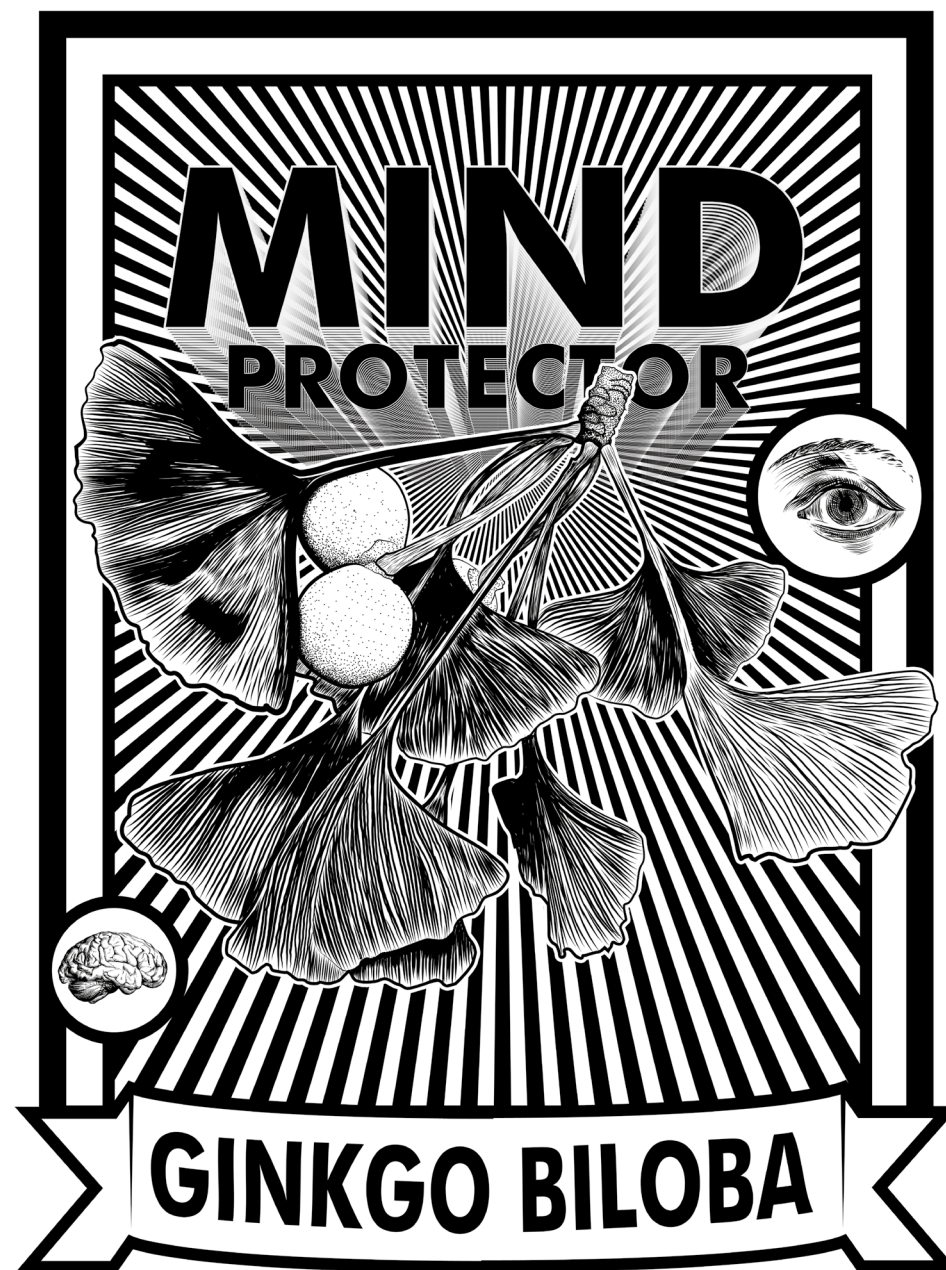
KAMILA KOSTRZEWA
Smocze drzewo *Dracaena cinnabari*

MARIA BIAŁEK
Wycinka drzew

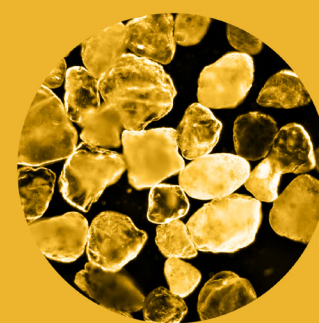
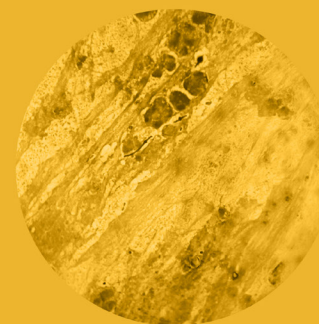
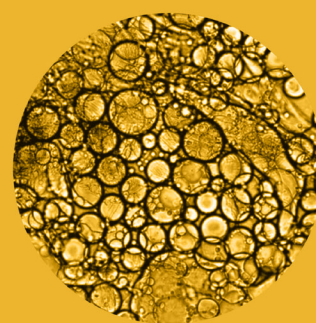
ELIŻA KOMOROWSKA
Ogródek przydomowy

MICHAŁ KRAWIEC
Miłorząb dwukłapowy *Ginkgo biloba*

EWA ROSPLESZCZ
Szata roślinna

ANNA OMELAY
Kaktusy i sukulenty

NATALIA KRAJEWSKA
Mchy i porosty

TOMASZ ROSOŁ
Owadopylność

Tomasz Rosoł
2018

TOUCHING THE ROUGH BARK

AND WET MOSS

I AM PROCESSING THE ECHOES OF STORIES
I HEARD FROM THE NOISELESS PLANTS.
STORIES OF PASSING, IMMORTALITY, OF
HOW EVERYTHING IS INTERCONNECTED IN
AN INFINITE DANCE OF LIFE AND DEATH.
TALES OF STRENGTH, THE ABILITY TO ADAPT
AND SURVIVE IN THE MOST CHALLENGING
CONDITIONS. STORIES ABOUT ME. ABOUT
YOU. ABOUT US.

DOTYKAM CHROPOWATEJ KORY

I MOKREGO MCHU

W MOJEJ GŁOWIE ODBIJAJĄ SIĘ
ECHA HISTORII, KTÓRE ROŚLINY
OPOWIADAJĄ MI W MILCZENIU. HISTORIE
O PRZEMIJANIU, O NIEŚMIERTELNOŚCI,
O TYM, JAK WSZYSTKO JEST ZE SOBĄ
POŁĄCZONE W NIESKOŃCZONYM TAŃCU
ŻYCIA I ŚMIERCI. OPOWIEŚCI O SILE,
O ZDOLNOŚCI DO ADAPTACJI I PRZETRWANIA
W NAJTRUDNIEJSZYCH WARUNKACH.
OPOWIEŚCI O MNIE. O TOBIE. O NAS.

MICHAŁ ZAJĄC
Rośliny balkonowe

BARBARA JAKUBCZYK-MURGRABIA
Ogród botaniczny

WALDEMAR TARAMINA
Bonsai

DAWID BEDNARSKI
Parzeplin brazylijski *Gunnera manicata*

WALDEMAR TARAMINA
Świetlik łąkowy *Euphrasia rostkoviana* Hayne

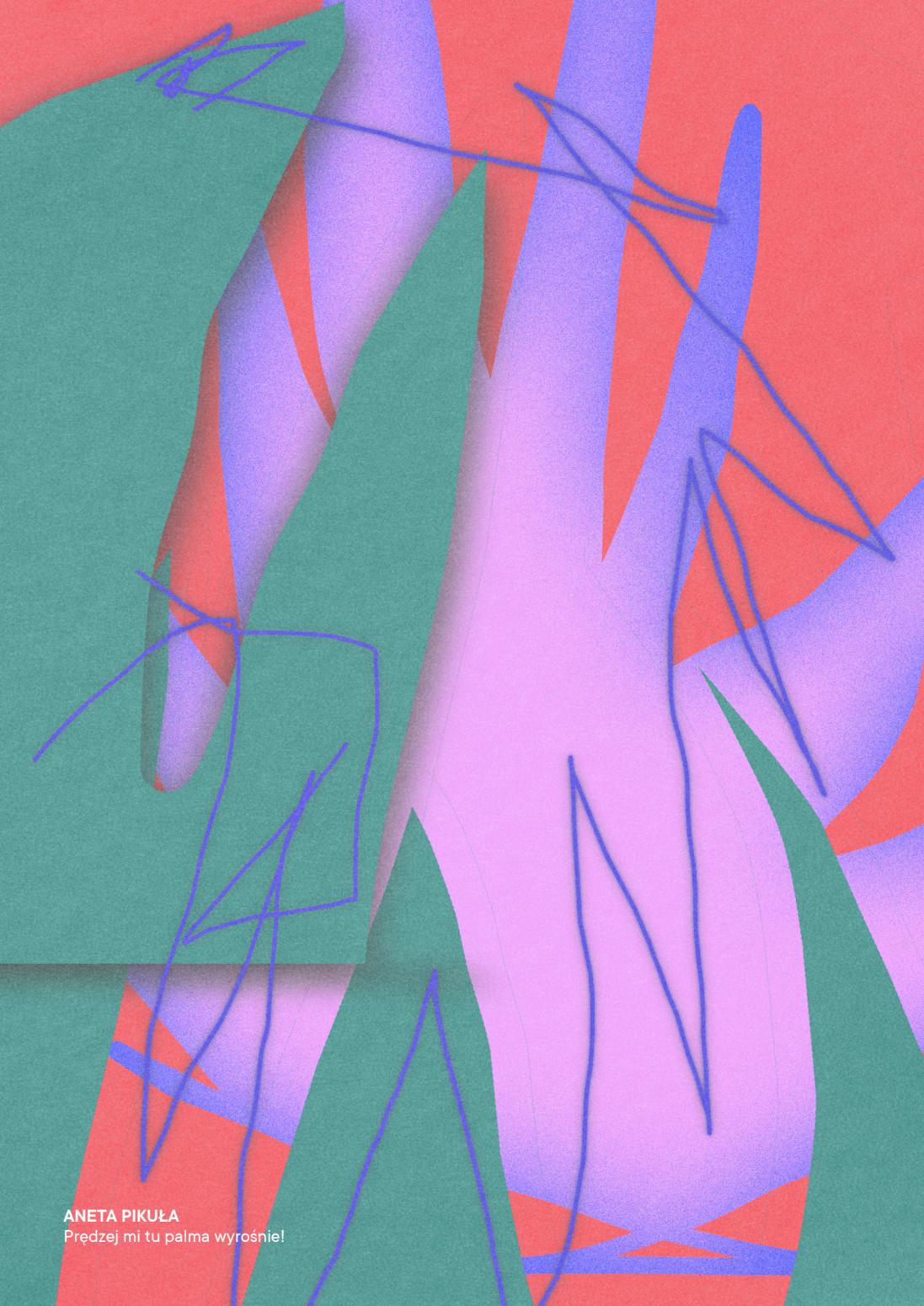

MARIA KOŁODZIEJ
Grzybienie białe *Nymphaea alba*

Agawa

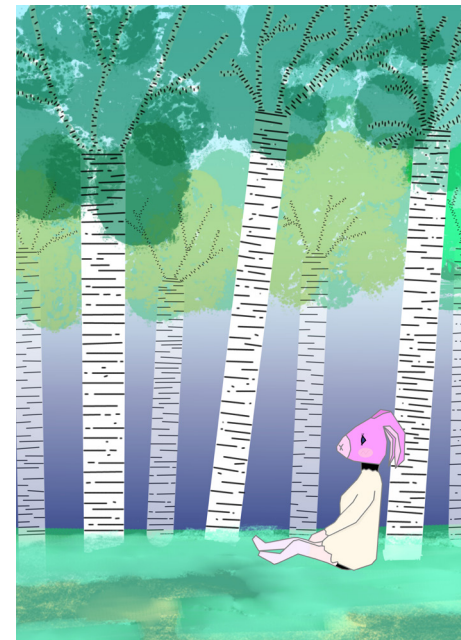
ANASTASIA VODIANKO
Agawa Agave

ANETA PIKUŁA
Prędej mi tu palma wyrośnie!

ANETA PIKUŁA
Jarząb *Sorbus aucuparia*

EMILIA SKULSKA
Brzoza *Betula*

JULIA WĘGRZYNOWICZ
Trawa pampasowa *Rosea Cortaderia selloana* *Rosea*

EMILIA WALICZEK
Eukaliptus tęczowy *Eucalyptus deglupta*

JOANNA KRUPSKA
Ikebana

ALEKSANDRA ŻYWICKA
Owoce leśne

RASPBERRY WINE
IN THE MIDDLE OF
THE NIGHT

KAMILA KOSTRZEWA
Kwietnik

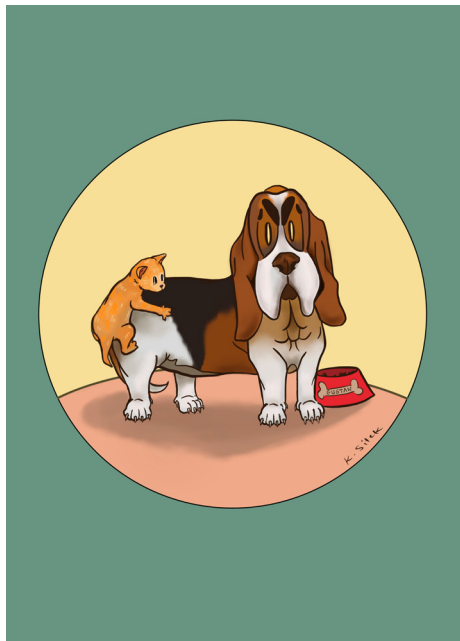
KATARZYNA OLBROMSKA
Kalina koralowa *Viburnum Opulus*

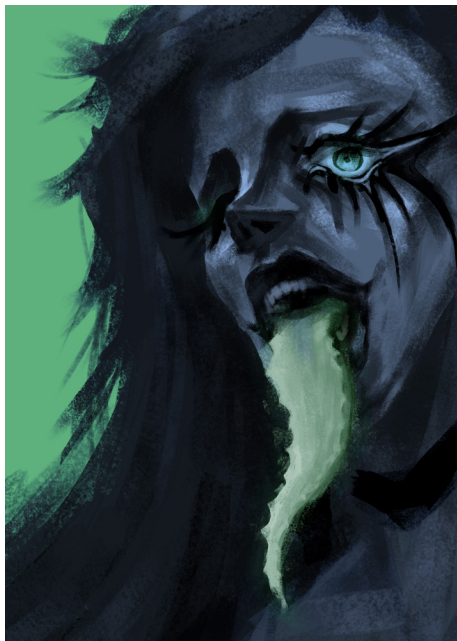
DMYTRO BORSUK
Kolce

MAJA FORYSIAK
Matka natura

KATARZYNA SITEK
Uczyć się jak rzep psiego ogona

DMYTRO BORSUK
Aloes zwyczajny Aloe vera

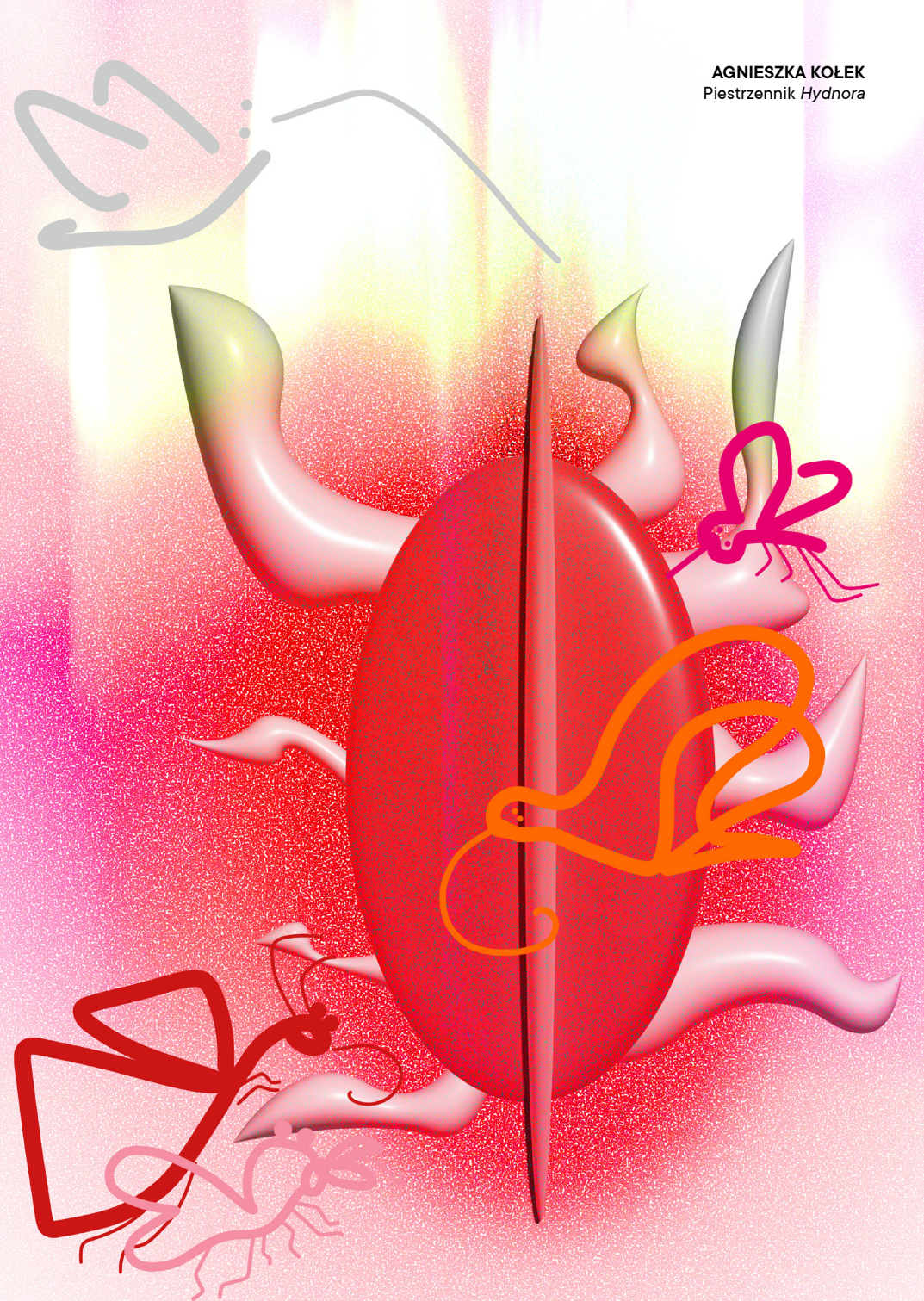

DOMINIKA CZARNECKA
Nie deptać trawników!

MATEUSZ WALIDUDA
Bank nasion

AGNIESZKA KOŁEK
Piestrzennik Hydнора

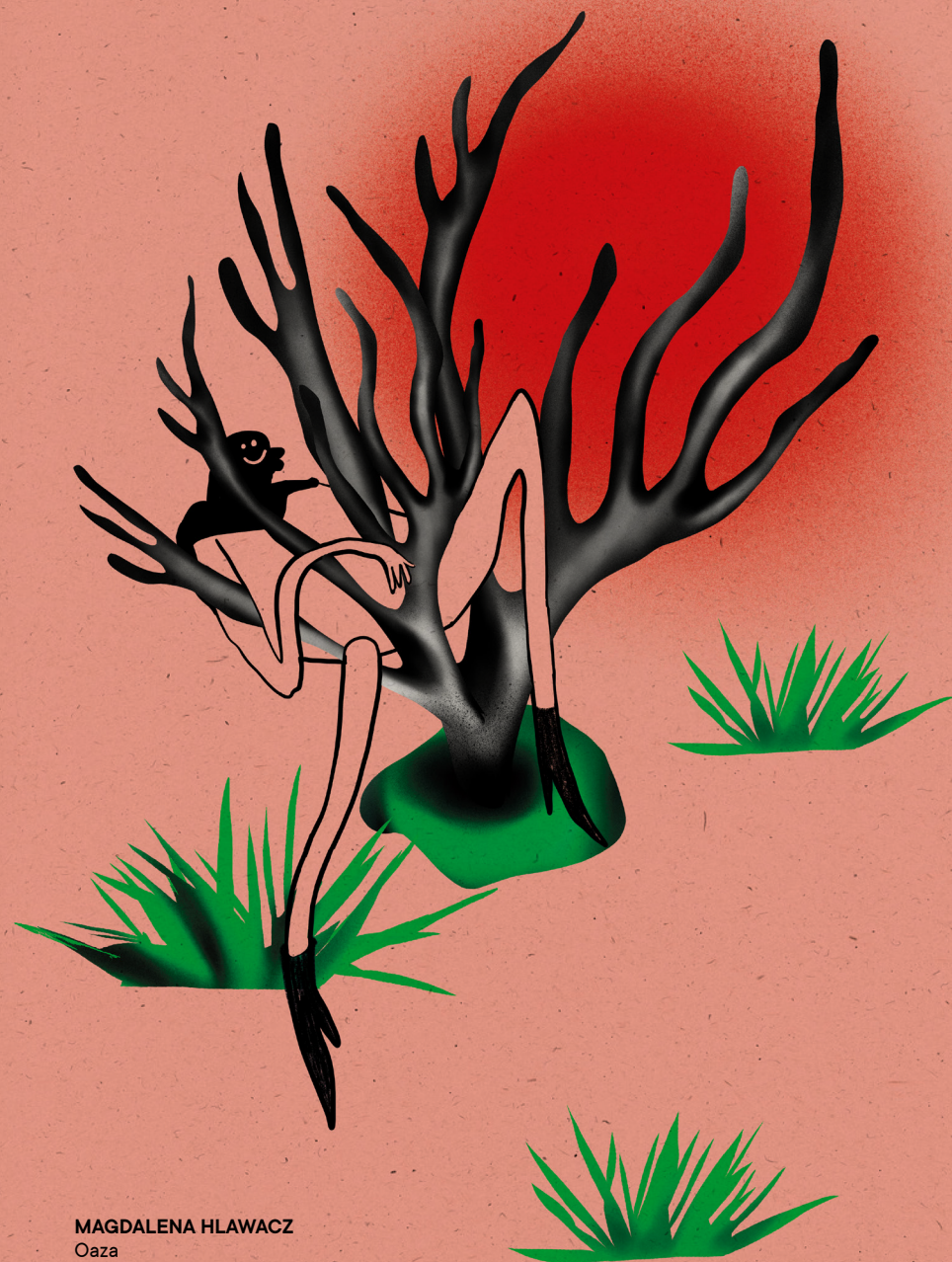
SZANNUJ!

JULIA CHLEBICKA Szanuj zieleni

ZAZIELEN!

ALICJA GUZIK
Mimoza wstydliva *Mimosa pudica*

MAGDALENA HLAWACZ
Oaza

MAGDALENA HLAWACZ
Palma woskowa *Cyrtostachys renda*

WDYCHAM OSZĄŁAMIAJĄCĄ WON KWIATÓW

ROŚLINY, JAK DAWNE MANUSKRYPTY, KRYJĄ
W SOBIE ZNACZENIA, KTÓRE TRZEBA
ODKRYĆ, ROZSZYFROWAĆ. ICH JĘZYK JEST
INNY – SUBTELNY, PEŁEN ZNAKÓW I SYMBOLI,
KTÓRE MUSIMY NAUCZYĆ SIĘ CZYTAĆ.

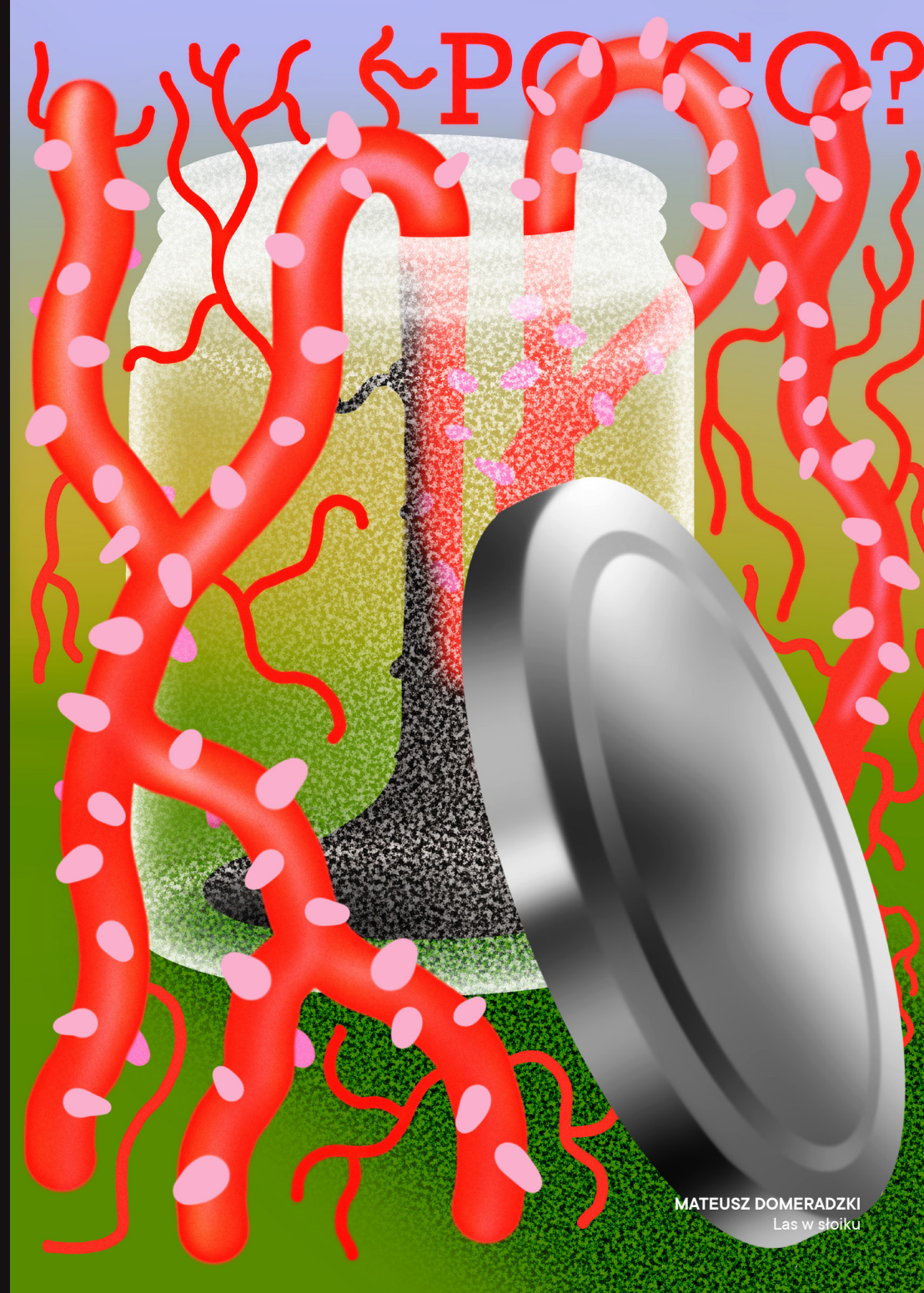
CZASEM TO TYLKO SZYBKI GEST, JAK RUCH
GAŁĘZI NA WIETRZE, A CZASEM MISTERNA
PLĄTANINA KORZENI UKRYTA GŁĘBOKO POD
NASZYMI STOPAMI. W TYM, JEŚLI ZECHCESZ,
MOŻESZ DOJRZEĆ CAŁĄ MĄDROŚĆ ŚWIATA.

INHALING THE INTOXICATING SCENT OF FLOWERS

PLANTS, LIKE ANCIENT MANUSCRIPTS,
HARBOR MEANINGS THAT NEED TO
BE UNCOVERED, DECIPHERED. THEIR
LANGUAGE IS DIFFERENT – SUBTLE, FULL OF
SIGNS AND SYMBOLS THAT WE MUST LEARN
TO READ. SOMETIMES IT'S JUST A QUICK
GESTURE, LIKE THE SWAY OF BRANCHES
IN THE WIND, AND SOMETIMES IT'S AN
INTRICATE TANGLE OF ROOTS HIDDEN
DEEP BENEATH OUR FEET. IF YOU WISH, YOU
CAN GLIMPSE THE ENTIRE WISDOM OF THE
WORLD IN THEM.

ANNA MISZCZYSZYN
Żyworódka *Kalanchoe daigremontiana*

MATEUSZ DOMERADZKI
Las w stoiku

MAKSYMILIAN RZEPKA
Kolekcjonerzy roślin

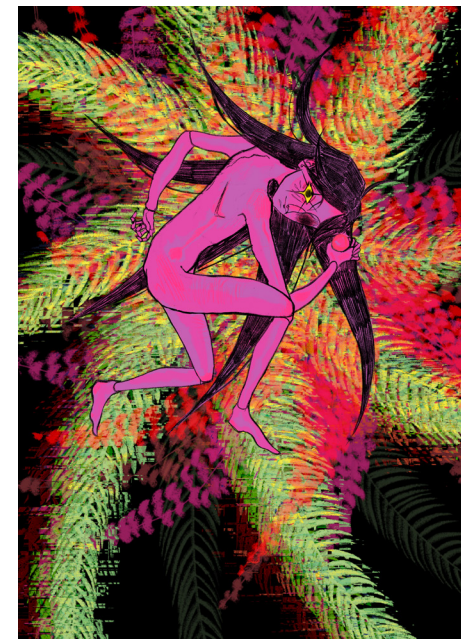
NATALIA KUBACKA
Epifity

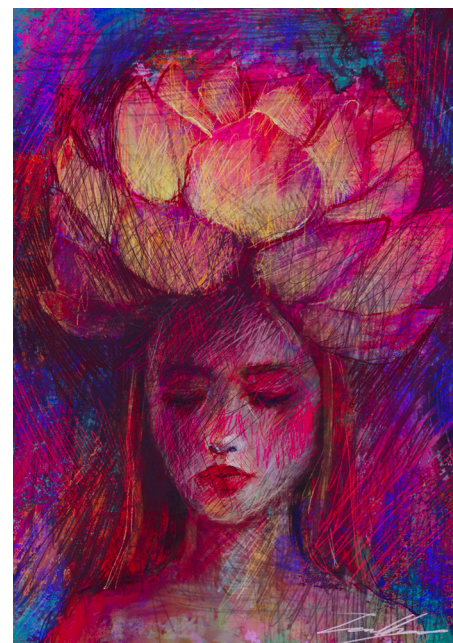
ALEXANDRA PAVLENKO
Jak rośnie ananas?

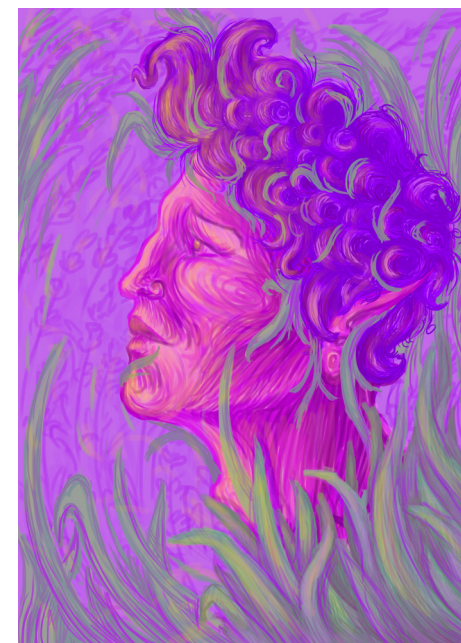
KATARZYNA PIERUCH
Różanecznik, Rododendron *Rhododendron*

SOFIIA KOROCHANSKA
Palma lisi ogon *Wodyetia bifurcata*

ZUZANNA KRAWCZYK
Kwiatostan

TETIANA KYRYLIUK
Lawenda *Lavendula*

MAŁGORZATA MIŚ
Palma Liwistona *Livistona*

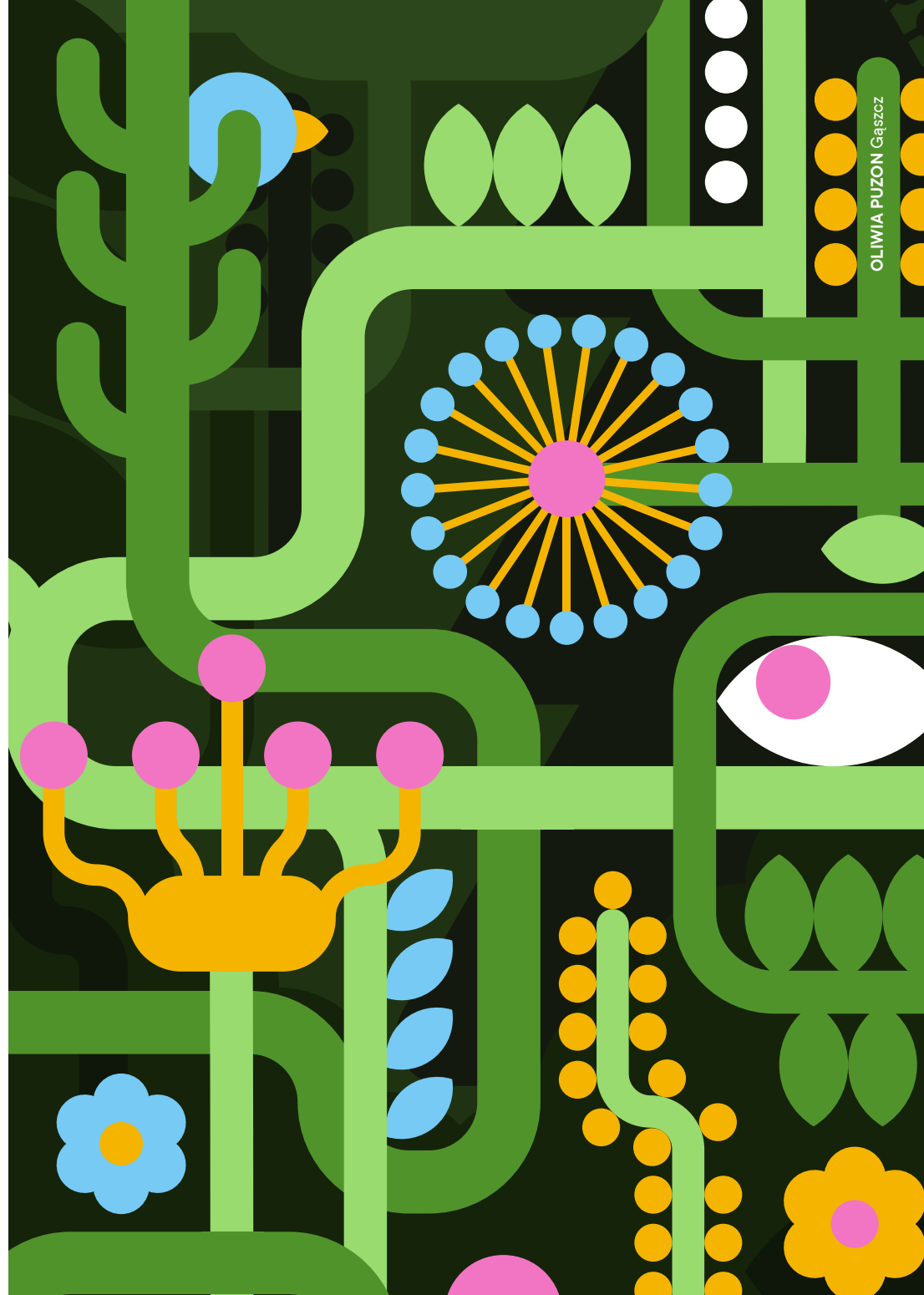
AGNIESZKA LIS
Piętra roślinności

EMILIA ŚWIĘCKA
Kwiaciarnia

KATARZYNA PIERUCH Dżungla

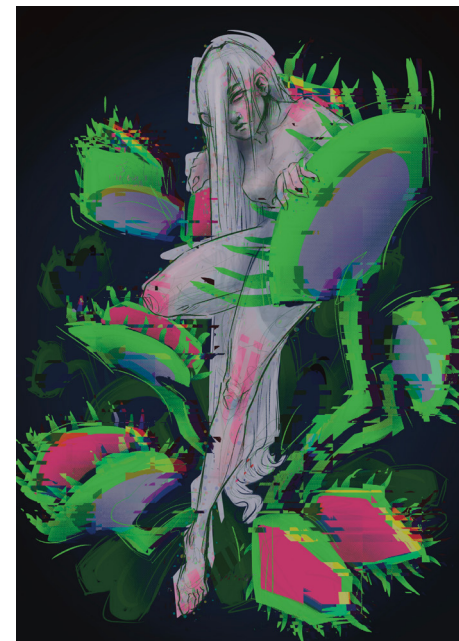
KATARZYNA STRZELEC
Plantacja

KAROLINA SALETNIK
Flora

PATRYCJA HORDYŃSKA
Sumak *Rhus*

KAROLINA SALETNIK
Rosiczka *Drosera*

JOANNA KRUPSKA
Mamutowiec olbrzymi *Sequoiadendron giganteum*

OLGA BUGAŁA-KAMIŃSKA
Malwa *Malvae*

ZUZANNA KRAWCZYK
Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

MARIA BIAŁEK Kosodrzewina

ZAPUSZCZAM KORZENIE

CZĘSTO ŚNIĘ O POŁACH, GDZIE TRWA
WIECZNA WIOSNA, A PO HORYZONT
CIĄGNIE SIĘ MORZE WIELOBARWNYCH
ROŚLIN O PRZEDZIWNYCH KSZTAŁTACH
I NAZWACH. JESTEM JEDNĄ Z NICH I NIMI
WSZYSTKIMI. WYTRWAŁYM I DUMNYM
KAKTUSEM, KTÓRY ROŚNIE W NAJBARDZIEJ
SUROWYCH PUSTYNNYCH WARUNKACH.
PAPROCIA, KTÓRA Z MAŁEGO ZARODKA
PRZEMIENIA SIĘ W BUJNY PIÓROPUSZ.
JESTEM SŁONECZNIKIEM, KTÓRY ZAWSZE
ZWRACA SIĘ DO SŁOŃCA, SZUKAJĄC
ŚWIATŁA NAWET W NAJCIEMNIEJSZE DNI.
I SKROMNYM MNISZKIEM, KTÓRY, CHOĆ
TRAKTOWANY JAK CHWAST, NIEZŁOMNIE
WYRASTA NA STRZYŻONYCH TRAWNIKACH
I W CHODNIKOWYCH PĘKNIĘCIACH.

Klaudia Kostyra

LETTING MY ROOTS GROW DEEP

I OFTEN DREAM OF FIELDS OF ETERNAL
SPRING AND THE SEA OF COLORFUL
PLANTS WITH STRANGE SHAPES AND NAMES
STRETCHING UP TO THE HORIZON. I AM ONE
OF THEM AND ALL OF THEM. A RESILIENT
AND PROUD CACTUS THAT THRIVES IN THE
HARSHEST DESERT CONDITIONS. A FERN
THAT TRANSFORMS FROM A TINY EMBRYO
INTO A LUSH FROND. I AM A SUNFLOWER,
ALWAYS TURNING TOWARDS THE SUN,
SEEKING LIGHT EVEN ON THE DARKEST
DAYS. AND A HUMBLE DANDELION, WHICH,
THOUGH TREATED AS A WEED, STEADFASTLY
GROWS IN MANICURED LAWNS AND
SIDEWALK CRACKS.

MAJA CZARNECKA
Łąka

MAJA CZARNECKA
Baobab Adansonia

HANNA KOZA
Biegacze pustynne, Chamaechory

DAWID BEDNARSKI
Herbarium

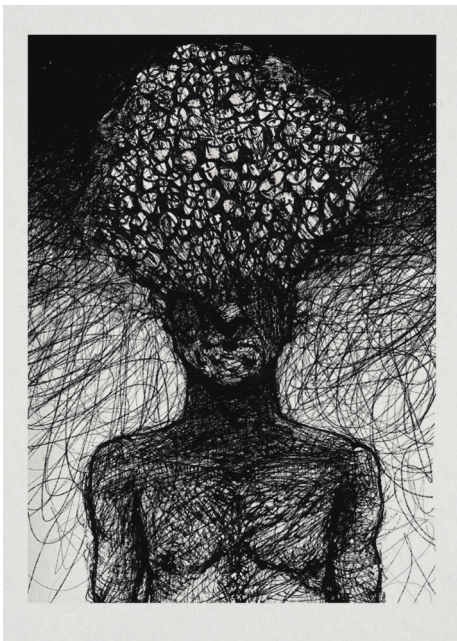
KAMILA SOŁOWSKA
Dziki ogród

IGNACY NOWODWORSKI Grzybobranie

IGNACY NOWODWORSKI Męczennica *Passiflora*

STANISŁAW KOZIARZ
Nie ma róży bez kolców

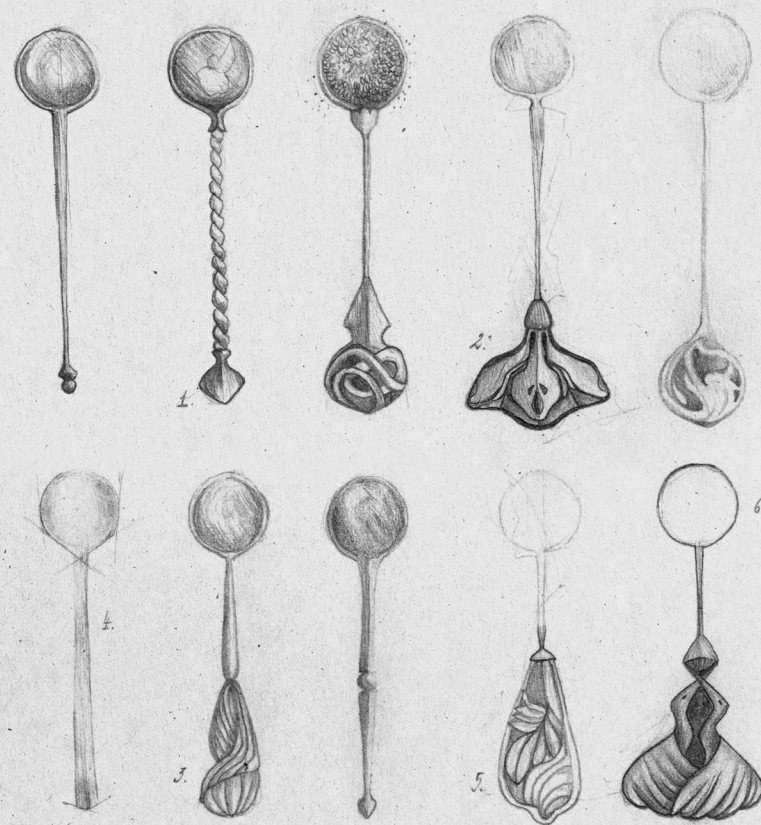
STANISŁAW KOZIARZ
Litops *Lithops*

MELANIA MAZUR
Platan *Platanus*

ELIZA KOMOROWSKA
Wawrzyn szlachetny *Laurus nobilis*

Czosnek olbrzymi

ZUPERNE ZMYŚLONY

Allium giganteum, kwitnąca roślina ogrodowa.
Najwyższy spośród *Allium*, dorasta do 1,5 m[4].

Kudłate kule[6] pojawiają się w ogrodach od początku lata. Liliowe koltuny zuehwały rozmiarów przypominają stada planet. Na lodydze - jak na sznurku - uwiązane z Ziemią, by nie odpływały zbyt daleko. Jak wygląda na nich życie? Niespiesznie - relacjonują zapylacze.

W naturze występuje w Azji. Jako roślina ozdobna bywa mylony z kulami lawendy, a w kwaciarniach sprzedawany jako osobliwe bukietki konwali. Cały ten chaos wprawia w osłupienie botaników. Potrafi go okiełznać jedynie pergaminowa dłoń Celiny - rozstawiając olbrzymi czosnek w równym porządku na grządkę.

W tym atlasie opisujemy go jako zestaw srebrnych lyżeczek - choć z daleka takie same, każda z nich z innej parafii.

KACPER CEGLARZ
Miejski ogród

ZOFIA RUDNIK
Medinilla wspaniała *Medinilla magnifica*

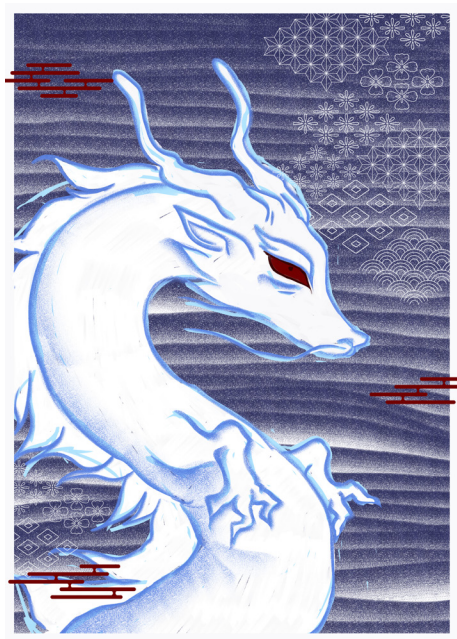
KAMILA KUSOWSKA
Biotechnologia

JULIA PIETRAKOWSKA
Pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*

WERONIKA KULIBERDA
Lilak *Syringa*

ANHELINA MARYNIUK
Sansewieria *Sansevieria*

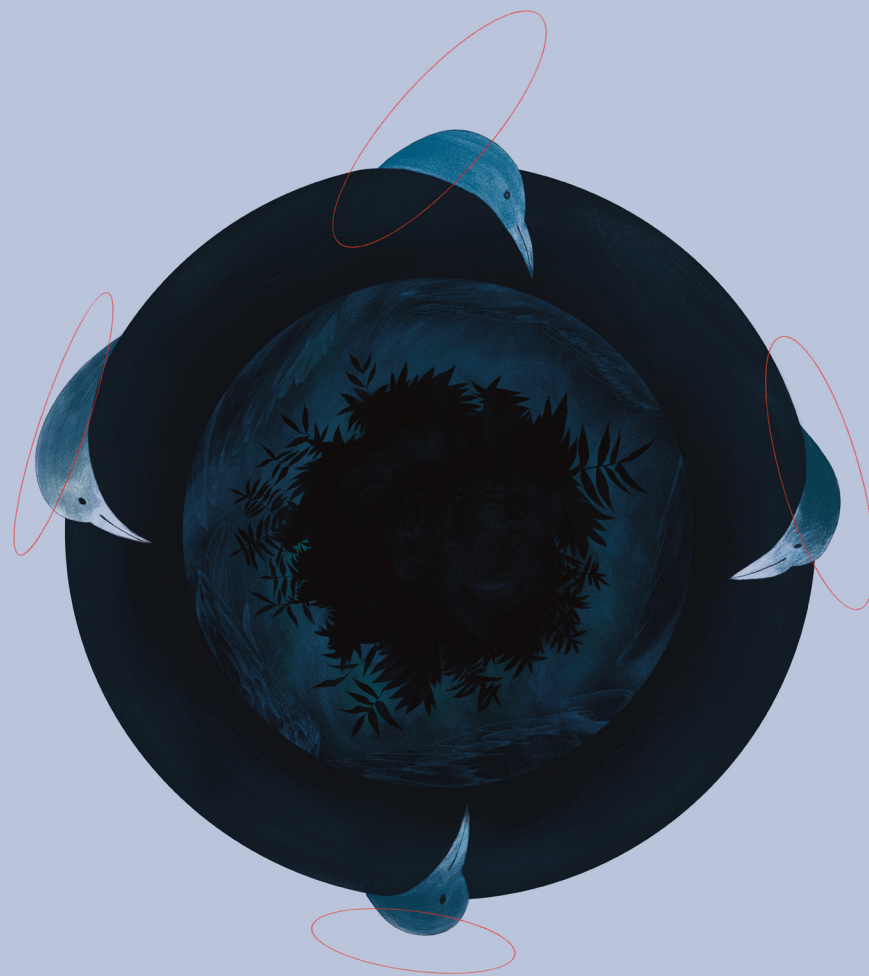

MARTA KULIK
Płaskla, łosie rogi *Platycerium*

platycerium

AGNIESZKA SOZAŃSKA
Leśniczówka

NATALIA NOSOVA
Las liściasty

OLGA WOŁKOWICZ
Drakunkulus zwyczajny, smocza lilia
Dracunculus vulgaris Schott

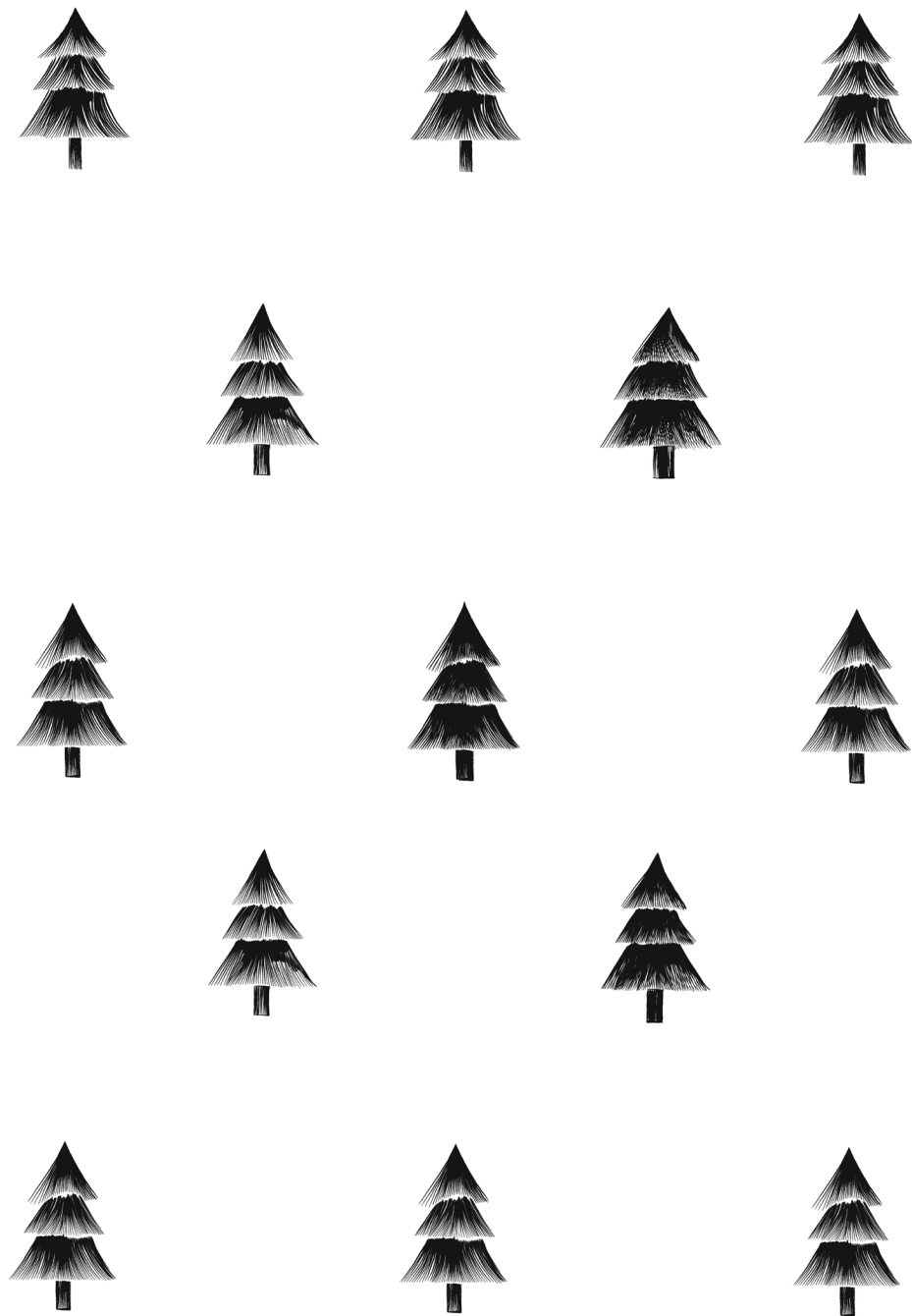

OLGA WOŁKOWICZ
Ziołolecznictwo

MELANIA MAZUR
Ogród przyszłości

MARINA LYKHO
Monokultura leśna

**Było trzeba nie
zaczynać!**

KAROLINA SALAMON
Kocimiętka Nepeta

JOANNA ILBA
Begonia koralowa *Begonia maculata*

KWITNIE I ROSNĘ

MOI ZIELONI BRACIA SĄ DROGOWSKAZEM,
NAUCZYCIELEM I PRZYPOMNIENIEM.
WIODĄ MNIE DO GŁĘBOKO UKRYTEGO
SENSU ISTNIENIA. UCZĄ ŻYCIA W HARMONII
Z OTACZAJĄCYM MNIE ŚWIATEM.
PRZYPOMINAJĄ, ŻE CZASEM WARTO
ZATRZYMAĆ SIĘ, POSŁUCHAĆ I POCZUĆ.
W LESIE POZA MIASTEM, W PRZYDOMOWYM
OGRODZIE I NA BALKONOWEJ DŻUNGLI
PRZYCHODZI DO NAS ZROZUMIENIE, ŻE
NAJPROSTSZE RZECZY SKRYWAJĄ CAŁY
WSZECHŚWIAT, A TO, CO NAJWAŻNIEJSZE JEST
DALEKO POZA MNĄ I TOBĄ.

BLOOMING AND GROWING

MY GREEN BROTHERS ARE THE GUIDEPOSTS,
TEACHERS, AND REMINDERS. THEY LEAD
ME TO THE DEEPLY HIDDEN MEANING OF
EXISTENCE. THEY TEACH LIFE IN HARMONY
WITH THE WORLD AROUND ME. THEY
REMIND ME THAT SOMETIMES IT'S WORTH
STOPPING, LISTENING, AND FEELING. IN
THE FOREST OUTSIDE THE CITY, IN THE
BACKYARD GARDEN, AND IN THE BALCONY
JUNGLE, WE COME TO UNDERSTAND THAT
THE SIMPLEST THINGS HOLD THE ENTIRE
UNIVERSE, AND THAT WHICH IS MOST
IMPORTANT IS FAR BEYOND YOU AND ME.

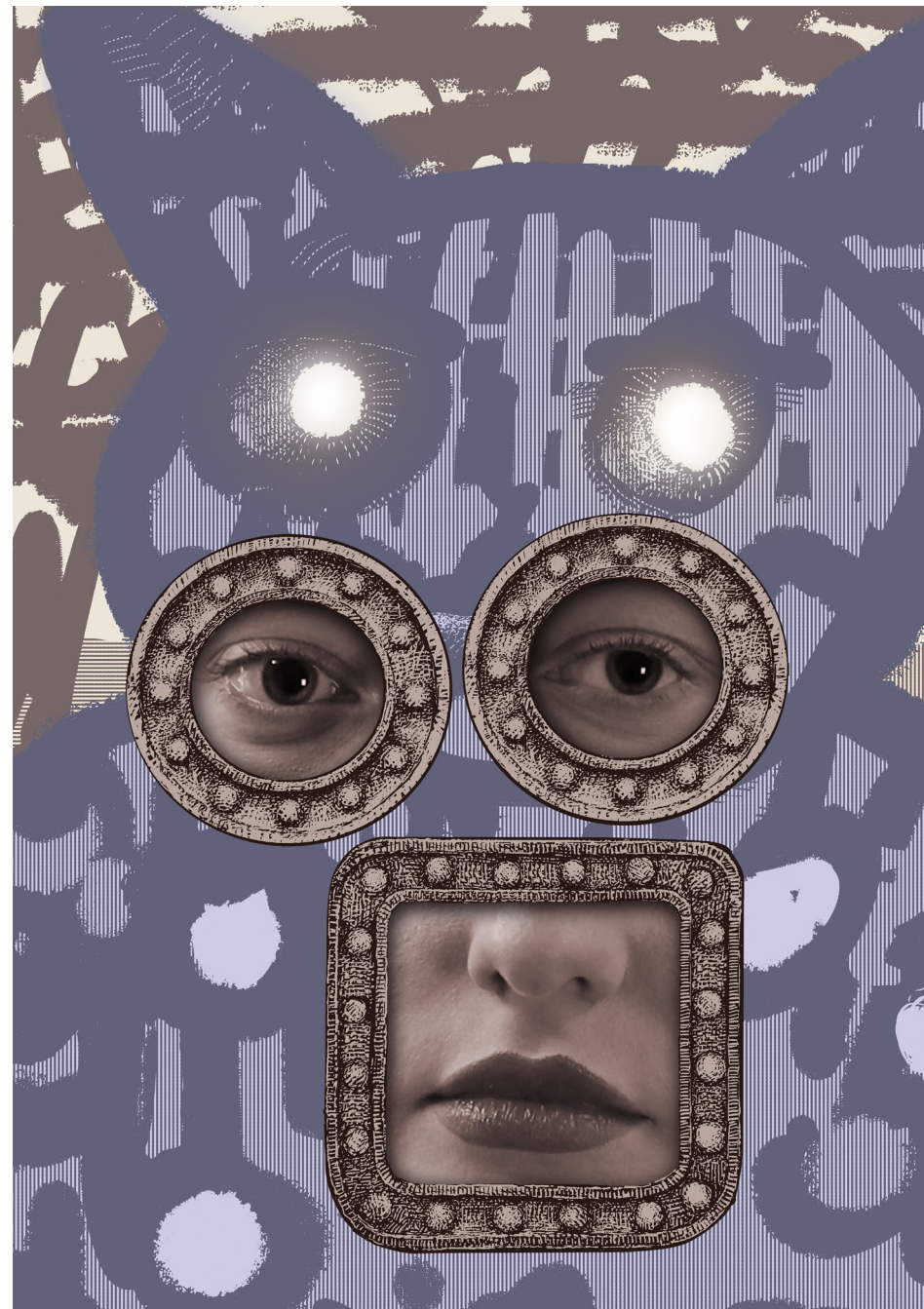
MICHAŁ SZYDERSKI
Dziwiadło olbrzymie *Amorphophallus titanum*

JAGODA SZYMAŃSKA
Dyniowiec *Tetrameles nudiflora*

AGNIESZKA BAFIA
Wiednięcie

ANDRZEJ SZNEJWEIS
Nie wywołuj wilka z lasu!

MAGDA ZARZYCKA Ształas

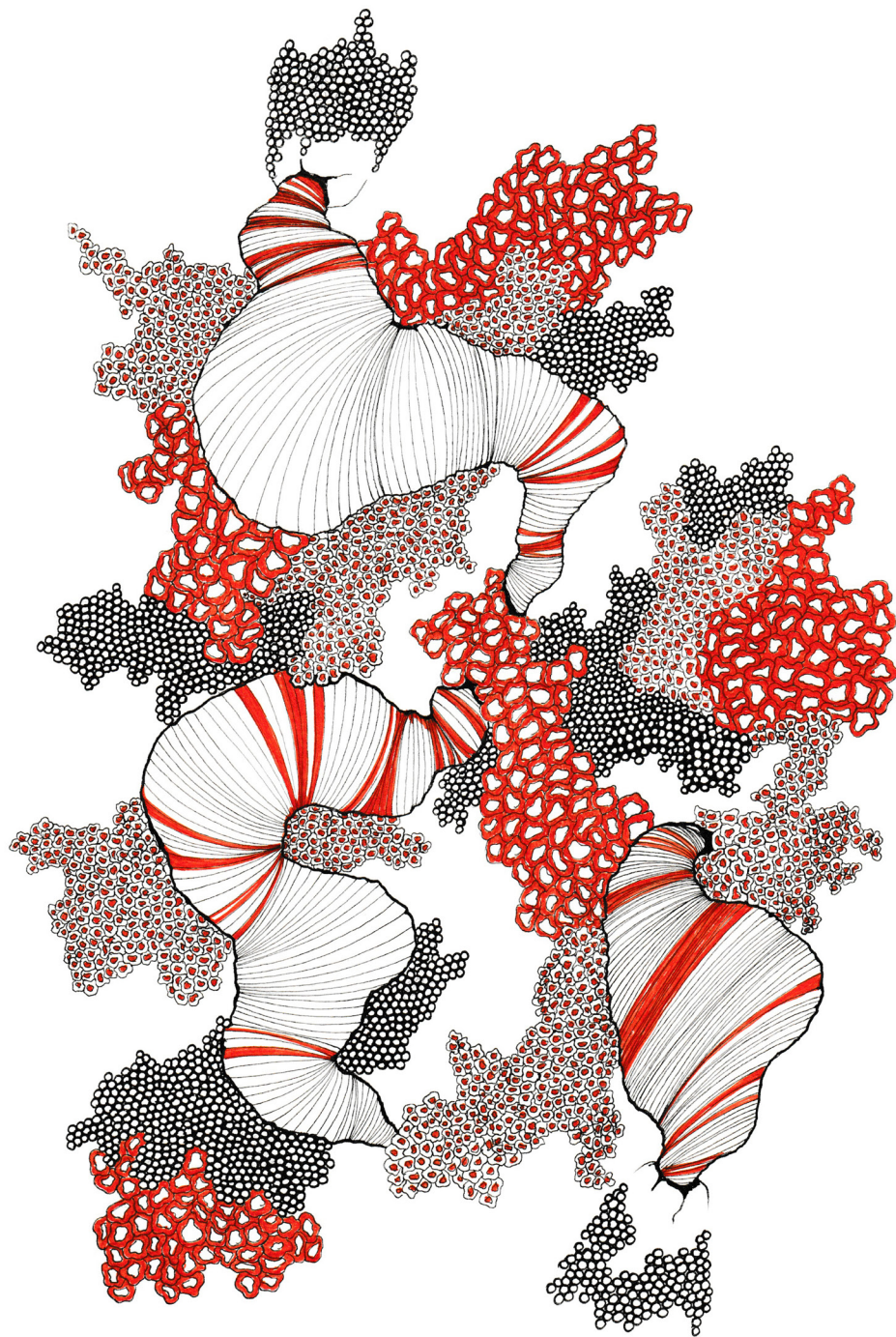
KATARZYNA MULAR Runo leśne

SASZA MININA
Banan zwyczajny *Musa paradisiaca*

SASZA MININA
Nieźle ziółko!

JOANNA KWAŚNIAK
Rośliny wodne

EWELINA KĘDZIA
Bukietnica Arnolda *Rafflesia arnoldii*

ANNA MAĆKÓW
Stoje w drzewnie

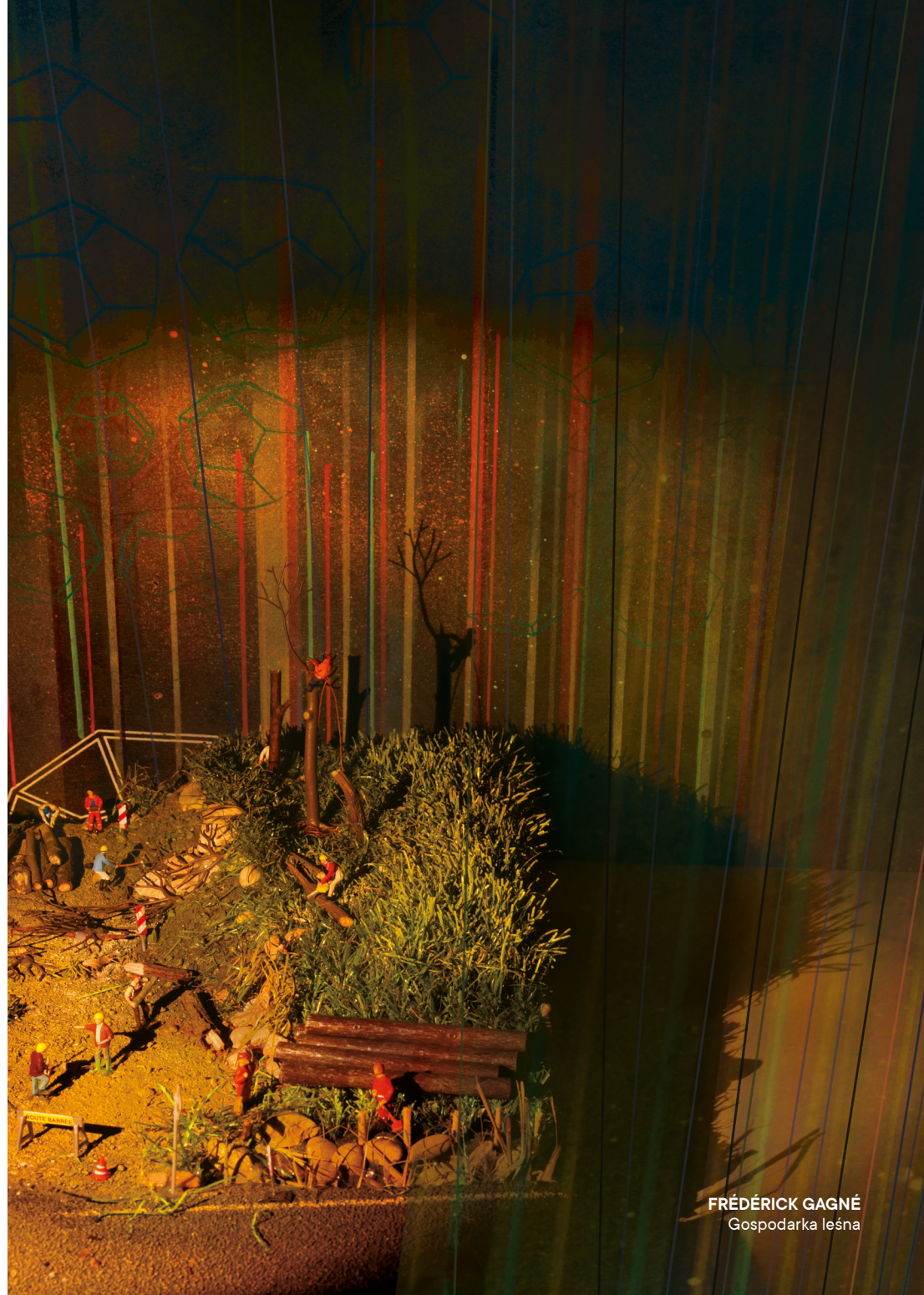
ALICJA GUZIK
Czuć do kogoś miętę

MICHAŁ SZYDERSKI
Dary lasu

ALEKSANDRA TAROCIŃSKA
Co w trawie piszczy?

FRÉDÉRICK GAGNÉ
Gospodarka leśna

ALEKSANDRA PIEKARSKA
Kiełkowanie

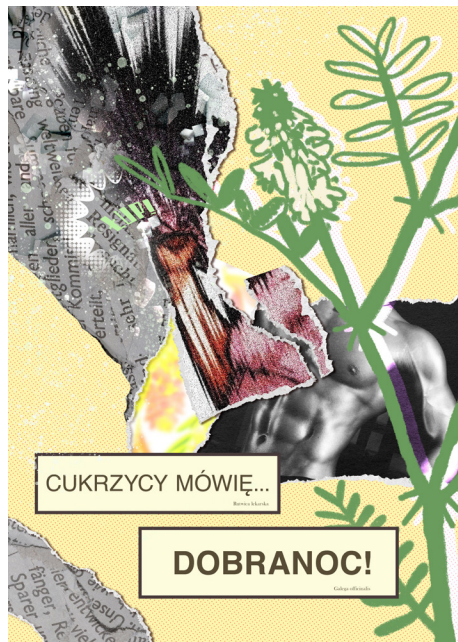
NATALIA NADOLSKA
Karnegia olbrzymia, Saguaro *Carnegiea gigantea*

RAFAŁ ZAJĄC
Pokrzyk wilcza jagoda *Atropa belladonna*

BARBARA JAKUBCZYK-MURGRABIA
Rutwica lekarska *Galega officinalis*

ALEKSANDRA PIEKARSKA
Szefflera *Schefflera*

NATALIIA TARASOVA
Pieniążek *Pilea peperomioides*

KAMIL KOWALSKI
Rumianek *Matricaria chamomilla*

PAWEŁ RADWAŃSKI
Paprocie Polypodiopsida

OLIWIA GAWLIK
Trzykrotka Tradescantia

JUSTYNA SWOBODA
Działka moje hobby

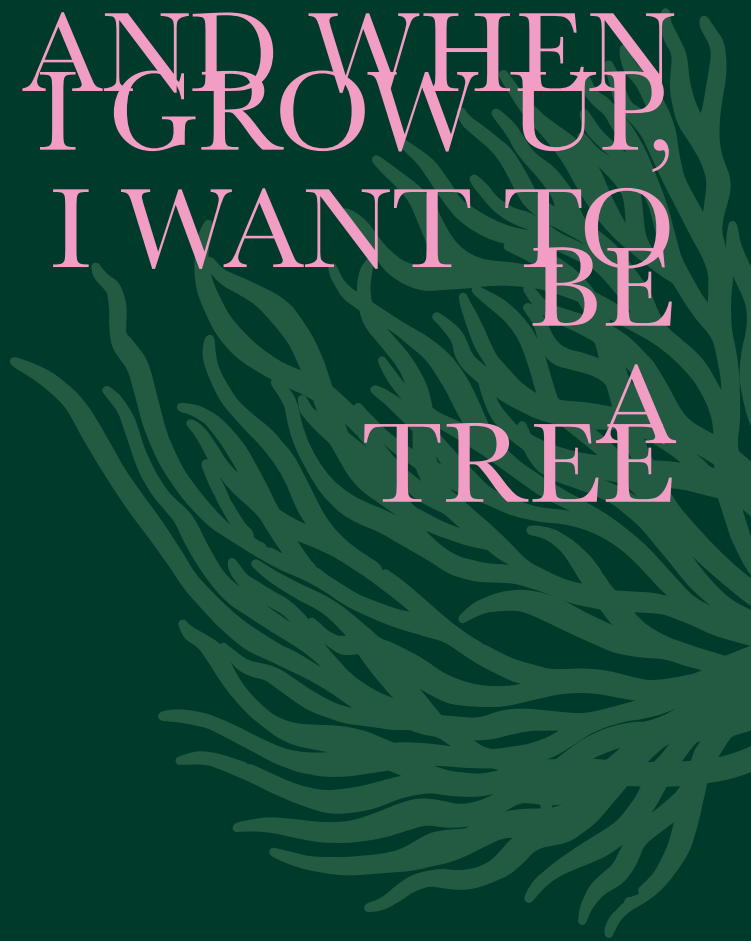
EMILIA PIĄTEK
Skakać z kwiatka na kwiatek

A GDY
DOROSNE,
CHCĘ

BYĆ

DRZEWEM

AND WHEN
I GROW UP,
I WANT TO
BE
A
TREE

VANESSA RUS
Klon czerwony *Acer rubrum*

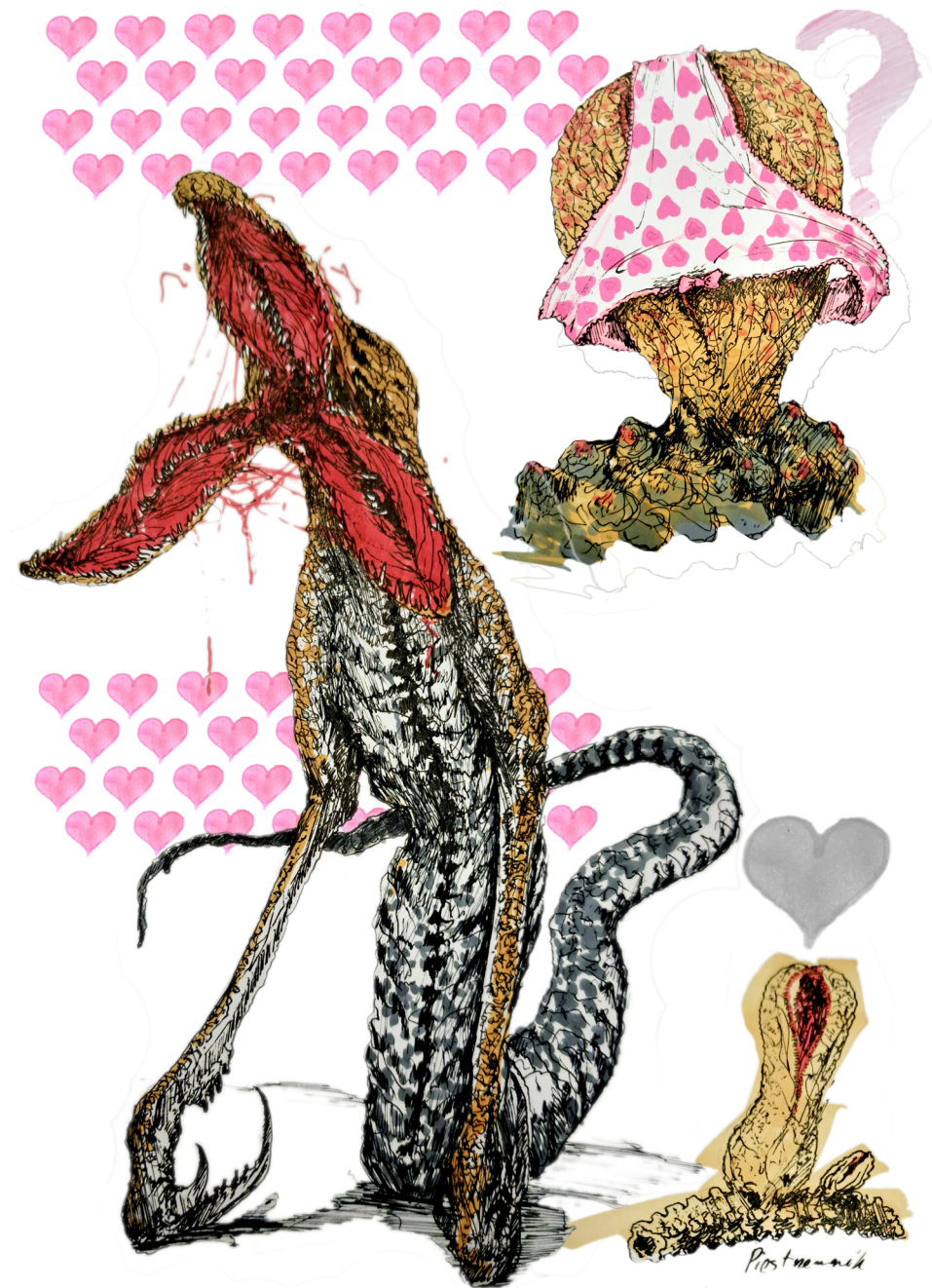
OLIWER WIĘCŁAW
Mniszek lekarski *Taraxacum officinale*

PATRYCJA GOLIŃSKA
Lilia *Lilium*

OLIWER WIĘCŁAW
Wegetacja

BARTŁOMIEJ KARWAT
Piestrzennik *Hydnora africana*

BARTŁOMIEJ TRZOS
Siedlisko leśne

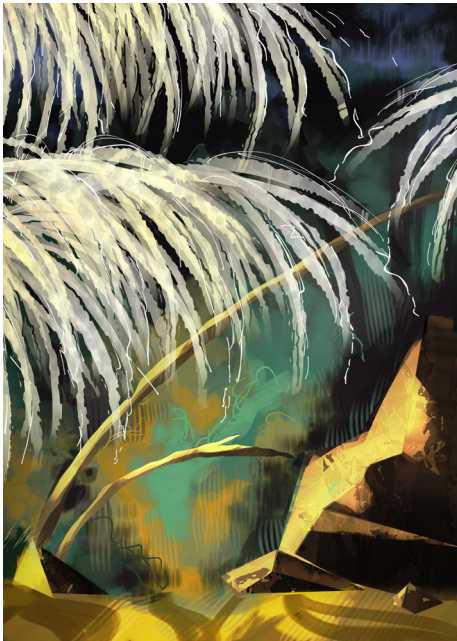
KAROLINA PAWLAK
Mak Papaver

MIRELA BUKAŁA Cis Henryk

PAWEŁ RADWAŃSKI Dział ogrodniczy

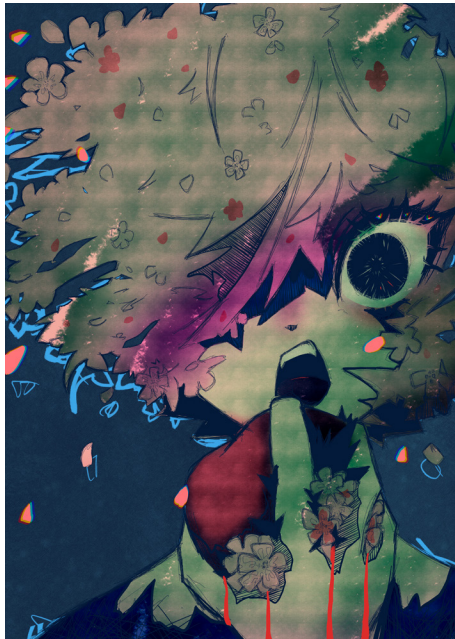
ANNA MAĆKÓW
Parzydło leśne *Aruncus dioicus*

VANESSA RUS
Sad

JUSTYNA SWOBODA
Mandragora lekarska *Mandragora officinarum*

JULIA SOŁYGA
Niedaleko pada jabłko od jabłoni

PATRYCJA HORDYŃSKA
Pies ogrodnika

KAROLINA RECZYŃSKA Chlorofil

TETIANA KYRYLIUK
Owoce tropikalne

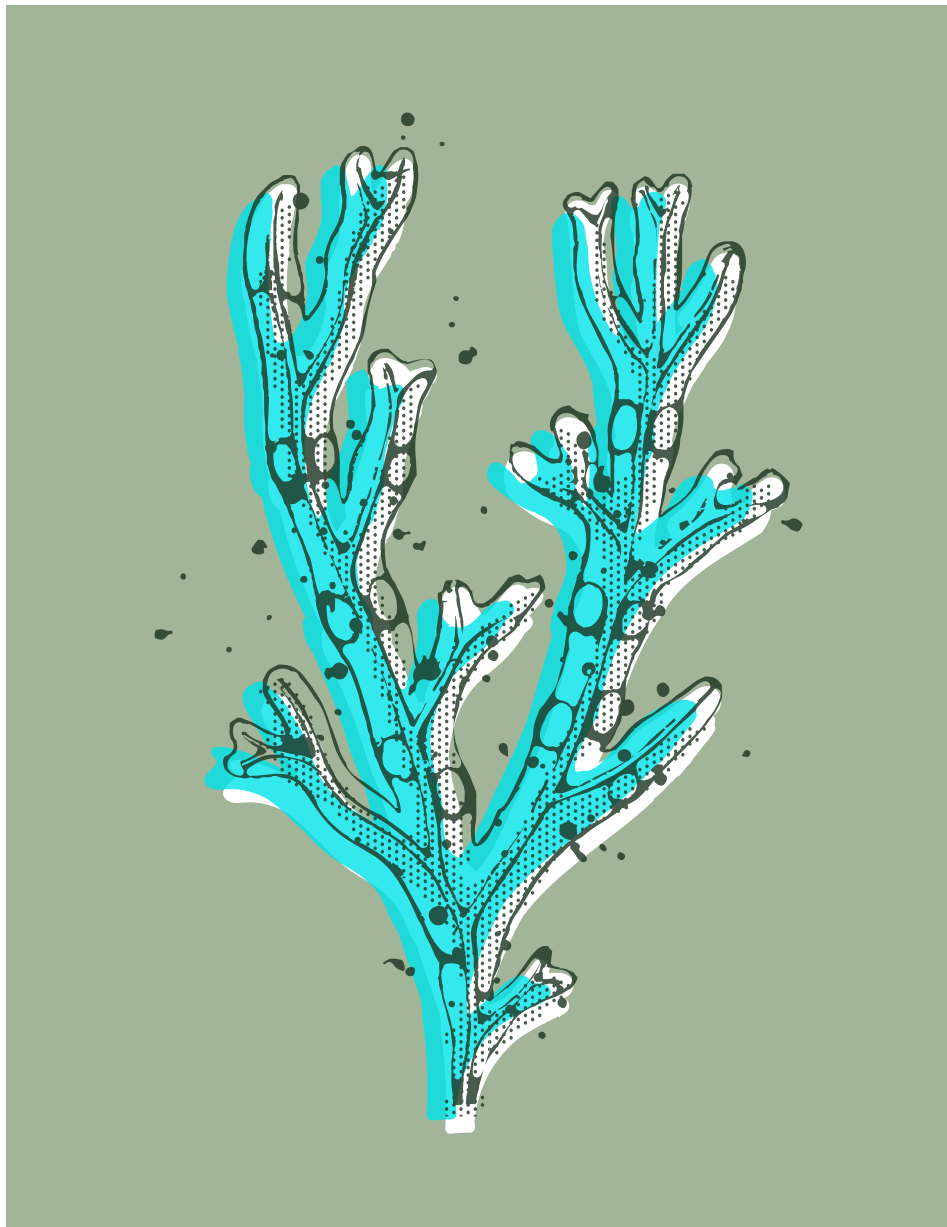
EMILIA PIĄTEK
Drzewo daktylowe *Phoenix dactylifera*

OLIWIĄ NOWAK
Kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum*

BARTŁOMIEJ KARWAT
Koewolucja roślin i zwierząt

KAROLINA PROCAJŁO
Morszczyn pęcherzykowaty *Fucus Vesiculosus*

KAROLINA PROCAJŁO
Leśna polana

IMPRESSUM

ORGANIZATOR · ORGANIZER

Wydział Sztuki Uniwersytetu Opolskiego / Faculty of Art, University of Opole

PARTNERZY · PARTNERS

Biuro Nauki i Obsługi Projektów UO (Program Erasmus+), Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu, Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu, ECO Energetyka Ciepła Opolszczyzny, Fundacja Fabryka Inspiracji.PL, Stowarzyszenie Moving.Lab, ZING / Office for Research and Project Management UO (Erasmus+ Programme), Municipal Public Library of Opole, ECO – the Thermal Energy of Opole Region, Fundation Fabryka Inspiracji.PL, Moving.Lab Association, ZING

KURATORKI · CURATORS

Magdalena Hlawacz, Ewelina Kędzia, Patrycja Kostyra, Katarzyna Mular, Magda Wolnicka

WSPÓŁPRACA · COOPERATION

Michał Krawiec, Wydział Sztuki UO / Faculty of Art UO
Karolina Młotek, Biuro Nauki i Obsługi Projektów UO / Office for Research and Project Management UO
Bartosz Posacki, Wydział Sztuki UO / Faculty of Art UO
Paulina Ptaszyńska, Wydział Sztuki UO / Faculty of Art UO
Michał Wanke, Wydział Filologiczny UO / Faculty of Philology UO
Studentki i studenci realizujący mobilności w ramach Programu Erasmus+ na UO / Incoming students performing Erasmus+ mobilities at the UO

REDAKCJA · EDITING

Magdalena Hlawacz, Wydział Sztuki UO / Faculty of Art UO
Oryginalna pisownia wypowiedzi pozostawiona bez zmian / Original spelling left unchanged

TEKSTY · TEXTS

Klaudia Kostyra
Michał Wanke

PROJEKT I OPRACOWANIE GRAFICZNE · GRAPHIC DESIGN

Magdalena Hlawacz

PROJEKTY OKŁADEK · COVERS DESIGNS

Julia Chlebicka, Katarzyna Mular, Łukasz Rożański, Żaneta Wawrzyniak

Okładki książki zostały wydrukowane przez Julię Chlebicką oraz Michała Krawca na papierach ozdobnych ZING w technice sitodruku w pracowni grafiki Wydziału Sztuki UO / Covers were printed by Julia Chlebicka and Michał Krawiec on ZING papers in the silkscreen technique in the printmaking studio of the Faculty of Art UO

TŁUMACZENIA · TRANSLATIONS

Oksana Smolnikova

WYDAWCA · PUBLISHER

Wydział Sztuki UO / Faculty of Art UO

ISBN 978-83-63117-24-5

DRUK · PRINT

Drukarnia Sindruk w Opolu / Sindruk Printing House in Opole

OPOLE 2024

Książka *Ilustragan 8. Botanika* jest integralną częścią projektu ILUSTRAGAN 2024, promującego sztukę ilustracji. Na wystawie w Galerii Zamostek MBP w Opolu swoje prace prezentują studentki, studenci, absolwentki, absolwenci, wykładowczynie, wykładowcy oraz przyjacielki i przyjaciele Wydziału Sztuki Uniwersytetu Opolskiego.

The book *Ilustragan 8. Botany* is an integral part of the ILUSTRAGAN 2024 project, promoting the art of illustration. At the exhibition at the Zamostek MBP Gallery in Opole, students, graduates, lecturers of the Faculty of Arts of the University of Opole, as well as guests invited to participate in the project, present their works.

SZTUKA.UNI.OPOLE.PL
ERASMUSPLUS.UNI.OPOLE.PL

Co-funded by
the European Union

WYDZIAŁ SZTUKI
UNIWERSYTET OPOLSKI

BIURO NAUKI I OBSŁUGI PROJEKTÓW
UNIWERSYTET OPOLSKI

